

Je, Kuna Ulimwengu Mpya Utakaokuja?

Na Larry Chkoreff

Toleo la Kiswahili © 2010
Kimetafsiriwa na kuchapishwa na:
Cistern Materials Translation & Publishing Center, Nairobi, Kenya
Barua pepe: info@cisternmaterialscenter.com
www.cisternmaterialscenter.com

Mtindo 1.2
ISBN 0-9676731-7-8
978-0-9676731-7-2

© Haki ya kumiliki 2002 na Larry Chkoreff
Haki zote zimehifadhiwa.

Kimechapishwa na International School of the Bible-ISOB, Marietta, GA USA
Barua pepe: newwold@isob-bible.org
Tovuti ya ISOB: www.isob-bible.org

Reproduction, resale or internet posting prohibited

YALIYOMO

Je, Kuna Ulimwengu Mpya Utakaokuja?	3
Sehemu ya 1 - Kuzaliwa kwa Masihi kama ilivyotabiliwa katika Maandiko ya Wayahudi ...	9
Sehemu ya 2 - Tabia za Masihi kama ilivyotabiliwa katika Maandiko ya Wayahudi	20
Sehemu ya 3 - Huduma ya Masihi kama ilivyotabiliwa katika Maandiko ya Wayahudi	30
Sehemu ya 4 - Kusulubiwa kwa Masihi kama ilivyotabiliwa katika Maandiko ya Wayahudi..	43
Sehemu ya 5 - Kufufuka kwa Masihi kama ilivyotabiliwa katika Maandiko ya Wayahudi	59
Sehemu ya 6 - Muhtasari wa Unabii wa Masihi	62
Sehemu ya 7 - Unabii wa Kihistoria	63
Sehemu ya 8 - Kuja Mara ya Pili kwa Masihi	73
Sehemu ya 9 - Tamati na Maombi	85

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Utangulizi

Kwa vile kitabu hiki limefika mikononi mwako na unajitayarisha kuanza kukisoma, utapokoa Baraka ya maajabu maishani mwako. Kutokana na kutumia wakati wako mfupi kusoma kitabu hiki, utachukua safari ndefu kujua ukweli muhimu utakaokusaidia maishani mwako. Kwa haraka utaongozwa kupitia historia, Maandiko, na unabii uliotimilika kama vile ukweli utandelea kunululiwa kwako. Matokeo ya kusoma kitabu hiki ni kutambua Yesu Kristo alikuwa nani na Yeye ni nani hivi leo.

Ikiwa wewe ni Myahudi, bila shaka unaelewa Agano la ajabu la Mungu pamoja nawe. Umesubili kwa mda mrefu kuja kwa Masihi. Mtazamo huu mypa wa Yesu sis wa kukugeza, bali utakusaidia kutazama tena ahadi ya Agano pamoja na Masihi. Hakuna haja ya kubadilisha tamaduni ili uweze kuamini Mwana wa Mungu kama Masihi. Mamilioni ya Wayahudi wamepata ukamilisho wao katika Yesu, hasa tangu kurejeshwa kwa Wayahudi katika nchi ya Israeli mnamo 1948.

Baadhi yetu ambao hatukuzaliwa katika jamii ya Wayahudi tatambua ya kuwa, bila usaidiza wa Wayahudi ktaika Ukristo, hakuna Ukristo kamwe. Tuna deni kubwa ya shukrani kwenu kwa ajili ya kutengeneza njia ya sisi tusio Wayahudi kupatana na Mungu tena. Wakristo wengi walioelimika wamesimama na Wayahudi, hasa katika kutimiza ufunuo katika miaka 100 iliyopita. Mungu alisema hivi juu ya Wayahudi, “Nitawabariki watakaowabariki na nitawalaani watakao walaani.”

Ikiwa wwewe ni Muislami, pengine safari katika kitabu hiki itakuamsha, ikufahamishe na pia ikuvutie katika hali ya kumtafuta Masihi zaidi. Ushirika wa mtu binafsi na Mungu unawezekana unapomjua kama Mungu wa upendo. “Hakuna mtu mwenye upendo mkuu kuliko huu, mtu kuutoa unzi wake kwa ajili ya rafiki zake” (Yohana 15:13). Fuata Maandiko yaliyomo ndani ya kitabu hiki na utashukurudia Mungu akitembea kupitia historia Mwanawe Yesu Kristo anapokuja kutoa maisha yake kwa ajili yako.

Mara nyingi neno *Mwana* hutafsiriwa visivyo kwa lugha ya Kisingereza kutokana na lugha asili. Mungu hana ‘mtoto wa kiume’ kama vile tunavyo fikiria kuhusu neno ‘Mwana’ kama wanadamu. Yesu ni Neno la Mungu. Mungu Baba anahitaji mwili wa mwanadamu ambao atatumia kupeana maneno Yake ya upendo kwetu sisi ambao ni wanadamu. Kwa hivyo, Alifanyika mwanadamu, Mungu alibadiriwa, Neno la Mungu katika mwili wa mwanadamu, ali aweze kutufikia, sisi ambao ni viumbe wake.

Iwapo wewe hauamini ndini yeyote, labda wewe hauamini Mungu yupo, lakini unaendelea kutafuta ukweli. Kitabu hiki kina nguvu za kukutambulisha kwa Yule ambaye jina lake ni Ukweli. Unapaswa tu kuwa mwaminifu kwa Mungu, uwe halisi kwake. Mwambie kwa hakika vile unafikiria kumhusu, kuhusu ndini, na pia kukusu wewe mwenyewe. Mwambie iwapo haumani kuna Mungu kamwe. Utakapopanda ukweli, utavuna Ukweli!

Iwapo wewe ni Muslami au Myahudi, au wa imani ingine yeyote, ufunuo usiyoweza kupingwa ulio kwenye kitabu hiki utakupa zawadi kwa sababu ya kukisoma. Utaujua ukweli, nao ukweli utakuweka huru.

Kwangu mimi, mwandishi, kweli hizi, unabii na matiokeo ya kuwa na ushirika wa karibu na Yesu, ulinibadilisha na kugeuza maisha yangu mnamo 1979. Nguvu za Mungu ziliniweza, na kuniweka huru kutokana na vifungo vya ndani na nje, na nikaweza kubadilishwa kabisa kutokana na hali ya kushindwa na nikawa mtu anayefurahia “Maisha Tele” kupitia kwenye nguvu za Mungu zinazofanya kazi ndani yangu.

Shukrani

Ningependa kumshukuru mke wangu Carol, na marafiki wetu wapendwa pamoja na Wanachama wa huduma ya ISOB Everlyne Akin, Bruce Tucker na Paul Smith, kwa sababu ya msaada walionipa na kunitia moyo katika uandishi wa kitabu hiki. Hawakukisoma tu, bali walitia nguvu niandike kitabu hiki. Kilibuniwa mara ya kwanza mnano 2000, lakini Roho Mtakatifu alifanya ningojee hadi 2006 wakati nilipokichapisha.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Je, Kuna Ulimwengu Mpya Takaokuja?

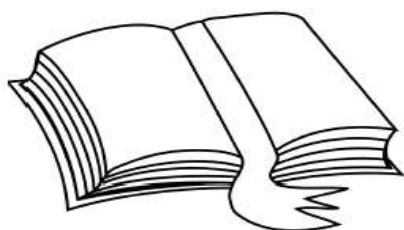
Biblia inaelezea waziwazi kwamba hii dunia na utamaduni na hali ya uchumi tunayo leo haitadumu milele. Hata wanasayasi walikubali ya kwamba dunia haiwezi hifadhi maisha kwa muda mrefu.

Shinda ni kuwa kuna mawazo tofauti yana zuka ya kigeni maishani mwetu. Wengi wetu husema hatupasui kushughulika na mambo yaliyo na mwisho. Wengine husema tunasitahili kuhifadhi chakula na tuenenda milima. Wengine husema wanao amini Biblia wao ni bure na pia ni wajinga watu hawa hutumia mbinu ya kuogofia ili kuendeleza dini zao.

Je, kuna kitu tunachoweza kukiamini siku hizi?

Kunachokitu kinaweza kutegemewa INGAWA NINI?

Watu wengine husema Biblia ni kusanyiko la hadithi na ni hadithi za zamani.

Biblia inaitwa Neno lake Mungu. Ikiwa hasa ni Neno lake Mungu, je ni kweli vile Mungu alivyosema na ikaandikwa na wazee, kwa hivyo ni lazima ijidhihilishe kuwa ya ukweli. Ama Mungu anatarajia tuliamini aje?

Tunahitajika kuweza kuliadini Neno lake Mungu, jaijalishi nini inakuja kwa njia zetu. Ikiwa kuna jambo moja dunia mzima imefanya ama inaweza fanya ni kuweza kutabiri kihistoria na maisha ya baadaye kwa mshangao na ukamilifu sawasawa. Hii inadhihirisha zaidi ya mabishano kwamba Mungu tu ndiye mwandishi wa Biblia.

Kunazo fumbo kadhaa, ama hadithi, zimeelezwa katika Biblia husema kuhusu somo la ulimwengu mpya unaokuja.

Kuna mmoja naweza penda kumnenea kuhusu mfalme ama mtu wa maana alikuwa anaenda nchi ya mbali kuweka ufalme na tena awaze kurudi kwa kipindi Fulani. Hii fumbo au hadithi ilielezwa Yesu kwa Wayahudi walio kuwa wakimfuata wale walifikiri Yesu anaenda Yerusalemu kujijengea ufalme wake hiyo siku.

Yesu alisema hii hadithi ndio tujue nini tutaweza kutarajia baadaye

Luka 19:12-27 inasema,

“12Hivyo akawaambia: “Mtu mmoja mwenye cheo kikubwa, alisafiri kwenda nchi ya mbali ili akapokee madaraka ya kuwa mfalme, kisha arudi.

13 Hivyo akawaita kumi miongoni mwa watumishi wake akawapa kila mmoja fungu lafedha. Akawaambia, 'Fanyeni biashara na fedha hizi mpaka nitakaporudi.'

14 "Lakini raia wa nchi yake walimchukia wakapeleka ujumbe na kusema, 'Hatutaki huyu mtu awe mfalme wetu.'

Ningependa kuchukua muda kutoa maoni. Tazama huyu mfalme aliye toka nchi ya mbali iliapokee ufalme yeye mwenyewe. Tena, aliona ya kwamba ni vyema aache ufalme kwanza iliukomae, baada ya muda atarudi tena iliatawale tena. Kuna watu aina tofauti za watu Mfalme alikuta wakati aliporudi

Yesu aliwaambia hawa watu kwamba mtu mmoja, mfalme atakuja kutoka nchi ya mbali, kutoka mbinguni hadi hapa duniani ndio akaweze kuweka ufalme (Kuja kwake kwa kwanza). Tena huyu mfalme atarudi mbinguni wakati mmoja na aende duniani tena kulipa watu walio msadia kujenga ufalme huu (**Kurudi kwake mara ya pili**).

Tazama vile watu wengine walisema kwa mfalme. "lakini wananchi wake walimchukia sana, na wakasema, hatutaki

huyu mtu atutawale.

Watu wengine hawakutaka kuingia kwa huu ufalme kwa sababu walitaka kuendesha maisha yao na hawakutaka kuwa chini ya utawala wa mfalme yeyote. Huwezi kuwa katika ufalme ikiwa hutia nyenyekea kwa mfalme!

Watu wengine huchukuwa pesa zao (minas) na kuziwekeza walitumia kile mfalme aliwabakishia kujenga ufalme wake. Hawa watu walio nyenyekea kwa mfalme walipokea zawadi wakati aliporudi!

15 "Hata hivyo alirudi akiwa amekwisha kupokea mamalaka ya ufalme, akawaita wale watumishi wake aliokuwa amewaachia fedha, ili afahamu ni faida kiasi gani kila mmoja wao aliyopata kwa kufanya biashiara.

16 "Wa kwanza akaja na kusema, 'Bwana, kutokana na fedha uliyoniachia nimepata faidamara kumi zaidi.'

17 "Yule bwana akamjibu, 'Umefanya vizuri mtumishi mwenu! Kwa sababu umekuwa mwaminifu katika wajibu mdogo sana, nakupa mamlaka juu ya miji kumi.'

18 "Wa pili naye akaja, akasema, 'Bwana, fedha yako imeleta faida mara tano zaidi.'

19 "Bwana wake akajibu, 'Nakupa mamlaka juu ya miji mitano.'

20 "Kisha akaja yule mtumishi mwingine akasema, 'Bwana, hii hapa fedha yako. Niliitunza vizuri kwenye kitambaa.

21 Nilikuogopa, kwa sababu wewe ni mtu mgumu. Unachukua ambapo hukuweka kitu na unavuna mahali ambapo hukupanda kitu.'

22 "Bwana wake akamjibu, 'Nitakuhukumu kwa maneno yako mwenyewe, wewe mtumishi mwovu!

Kama ulifahamu kwamba mimi ni mtu mgumu, nichukuaye mahali ambapo sikuweka kitu na kuvuna mahali ambapo sikuwepanda,

23 kwa nini basi hukuweka fedha zangu kwa watoa riba ili nitakaporudi, nichukue iliyo yanguna riba yake?'

24 “Ndipo akawaambia wale waliokuwa wamesimama karibu, ‘Mnyang’anyeni fungu lake la fedha mkampe yule mwenye kumi.’

25 “Wakamwambia, ‘Bwana, mbona tayari anayo mafungu kumi?’

26 “Akawajibu, ‘Nawaambia kwamba, kila aliye na kitu, ataongezewa, naye Yule asiyetumia alichu nacho atanyang’anywa hata kile alichu nach.

Mstari ufuatao watu hawa hawakuweza kunyenyekea kwa mfalme mara ya kwanza alipokuja.

27 lakini wale adui zangu ambao hawakutaka mimi niwe mfalme juu yao, waleteni hapa mkawaue mbele yangu.’ ”(Luka 19:12-27).

Hawakupokea zawadi pekee pia waliadhibiwa sana

Hii hadithi inatuleza tunahitaji kuhakikisha ya kwamba tunamtabua mfalme na kunyenyekea kwake, kabla arudi mara ya pili. Ikiwa tutangojea mpaka wakati huo, tutakuwa tumechelewa sana.

Biblia inaelezea kuwa huyu mfalme anaweza itwa Mesia au Mkombozi.

Jinsi gani unaweza kumtabua mfalme, Huyu Mesia? Mungu hakuwacha swali hii wazi. Alitupa jibu sahihi!

Mungu hataki mtu yeyote kuadhibiwa kama hawa watu katika hadithi waliokosa kunyenyekea mfalme alipokuja mara ya kwanza. Hivyo basi Mungu akatupa njia kamili.

Jinsi gani unaweza jua kuwa kuna ulimwengu upya unaokuja, je utajianda kivipi? Mungu hakuwacha swali wazi alitupa jibu sahihi!

Unaweza je kuamini Biblia?

Miaka mingi sasa watu wamebisha kuhusu kile wameamini katika dini. Ni vigumu sana mtu mmoja kudhibitisha kwa wengine kuwa vile wameamini katika dini yao ni sahihi. Lazima ufahamu Biblia vizuri au kijitabu ambacho mwenzi anacho kiamini ni sahihi.

Hakuma mwanadamu anauwezo wakutabiri miaka elfu kabla, naye yakitimia. Ni Mungu pekee ana uwezo wakuona yale yatatendeka siku sijazo bila kukosea.

Ningependa uweze kutabua mfalme huyu (Mesia) ndio uweze kutafanya chaguo lako la kibinafsi, kunyenyekea au kutonyenyekea. Ni chaguo lako hakuna anayeweza kukushiritisha kunyenyekea. Ilhali huyu mfalme anakupenda sana na kwamba hataki kuona ukiumia atakapo rudi.

Ili aweze kukusadia wewe na chaguo lako, lazima tuchabue unabii wa Biblia uliyo timia. Mengi ya haya inahusu kurudi kwa Mesia Mara ya kwanza. Pia tutachabua unabii mwingine wa KiBiblia bado hujatimia. Hasa unahusu kurudi kwake “Mesia’ mara ya pili na ulimwengu mpya.

Unabii mwingi uliyo nenwa katika Biblia umeweza kutimia kwa ukamilifu sahihi yale haijatimia inashughulikia siku za mwisho za hii dunia kurudi kwa Mesia (mfalme) na Israeli.

Mambo haya mawili ni sambamba na kuja kwake Mesia na siku za mwisho hii dunia pamoja na kuja kwa ulimwengu mpya.

Biblia inasema nini kuhusu “dunia mpya ijayo”

Tafadhali endelea kusoma. Hiki kitabu hakija andikwa juu ya uoga. Imejengwa juu ya upendo na ukweli.

Hii tu ni mistari kadhaa ya Biblia inayo nena kuhusu hii somo kuna ya mengi tele.

“..... wale ambao wameonja uzuri wa Neno la Mungu na nguvu za wakati ujao” (Waebrania 6:5).

“juu sana kuliko falme zote na mamlaka, enzi na milki na juu ya kila jinalitajwalo, si katika ulimwengu huu tu, bali na katika ule ujao pia” (Waefeso 1:21).

Mistari iliyo hapa juu inaelezea kuna umri, au dunia mpya itakuja.

Petro, alikuwa mmoja wa wanafunzi wa Yesu, aliandika ifuatayo:

“Lakini siku ya Bwana itakuja kama mwivi. Ndipo mbingu zitatoweka kwa kishindo kikuu na vitu vya asili vitateketezwa kwa moto, nayo dunia na kila kitu kilichomo ndani yake kitaunguzwa. Kwa kuwa vitu vyote vitayeyuka hivyo, ninyi je, imewapasa kuwa watu wa namna gani? Inawapasa kuishi maisha matakatifu na ya kumcha Mungu, mkingojea na kuhimiza kuja kwa hiyo siku ya Mungu, ambayo siku hiyo mbingu zitachomwa moto na kutoweka na vitu vya asili vitayeyuka kwa moto. Lakini kufuatana na ahadi Yake, sisi tunatazamia kwa furaha mbingu mpya na dunia mpya, ambayo haki hukaa ndani yake. Kwa sababu

hii, wapenzi, kwa kuwa mpatazamia kwa furaha mambo haya, fanyeni bidii ili awakute katika amani, bila mawaa wala dosari (2 Petro 3:10-14).

Yesu akawajibu swali watu wa nyakati zake waliuliza

“Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni, wanafunzi wake wakamjia mahali pasipo na watu, wakamwuliza, “Tuambie, mambo haya yatatukia lini, nayo ni nini dalili za kuja kwako na za mwisho wa dunia?” (Mathayo 24:3).

Unaweza fikiri vile Mariamu alifikiri? Malaika alimwambia yeye atakuza mwana wake Mungu

Nataka wewe uweze kumtambua huyu mfalme (Masihi)ndio uweze kufanya chaguo lako la kibinafsi kunyenyekea au kutonyenyekea ni chaguo lako .Hakuna anayeweza kukushurutisha kunyenyekea. Ihali huyu mfalme anakupenda sana na kwamba hataki kuona ukiamia atakapo rudi.

Ndio kuweza kukusaidia wewe na chaguo lako tutachunguza unabii wa Biblia ule umeweza kutimia. Mengi ya haya ni lazima iwe “kuja kwa kwanza kwa Masihi”

Tutachunguza hata unabii wa Biblia ule haujatimia na mengi ya haya ni kurudi kwake mara ya pili, na kuja kwa dunia mpya.

Unabii mwingine ulionenwa katika Biblia umeweza kutimia kwa ukamilifu sahihi. Yale haijatimia ina shughulikia siku za mwisho hii dunia kurudi kwa Masihi (Mfalme)na Israeli.

Mambo haya mawili huonekana ikishikana, kuja kwake (Masihi)na siku za mwisho, za hii dunia, pamoja na kuja kwa ulimwengu mpya.

Biblia inasema nini kuhusu “ulimwengu mpya unayokuja”

Tafadhali endelea kusoma. Hiki kitabu hakija andikwa juu ya uoga. Imejengwa juu ya upendo na ukweli.

Hii tu ni mistari kadha ya Biblia inayonena kuhusu hii somo;Kunayo mengi mengi tele.

“wale ambao wameonja uzuri wa Neno la Mungu na nguvu za wakati ujao” (Waebrania 6:5)

“juu sana kuliko falme zote na mamlaka, enzi na milki na juu ya kila jina litajwalo, si katika ulimwengu huu tu, bali na katika ule ujao pia.”(Waefeso1:21)

Mistari iliyo hapa juu inaelezea kuwa kama umri ama ulimwengu mpya utakuja;

Petro mmoja wa wafanyikazi wake Yesu aliandika haya.

“Lakini siku ya Bwana itakuja kama mwivi. Ndipo mbingu zitatoweka kwa kishindo kikuu na vitu vya asili vitateketezwa kwa moto, nayo dunia na kila kitu kilichomo ndani yake kitaunguzwa. Kwa kuwa vitu vyote vitayeyuka hivyo, ninyi je, imewapasa kuwa watu wa namna gani? Inawapasa kuishi maisha matakatifu na ya kumcha Mungu, mkingojea na kuhimiza kuja kwa hiyo siku ya Mungu, ambayo siku hiyo mbingu zitachomwa moto na kutoweka na vitu vya asili vitayeyuka kwa moto. Lakini kufuatana na ahadi Yake, sisi tunatazamia kwa furaha mbingu mpya na dunia mpya, ambayo haki hukaa ndani yake. Kwa sababu hii, wapenzi, kwa kuwa mnatazamia kwa furaha mambo haya, fanyeni bidii ili awakute katika amani, bila mawaa wala dosari.”(2Petro 3:10-14).

Yesu akanena jibu kwa swali kutoka kwa watu wa siku hizo zake .waliuliza.

“Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni, wanafunzi wake wakamjia mahali pasipo na watu, wakamwuliza, “Tuambie, mambo haya yatatukia lini, nayo ni nini dalili za kuja kwako na za mwisho wa dunia?”(Mathayo (24:3).

“Yesu akawajibu, “Angalieni, mtu asiwadanganye. Kwa maana wengi watakuja kwa jina langu wakidai, ‘Mimi ndiye Kristo, nao watawadanganya wengi. Mtasikia nabari za vita na matetesi ya vita,angalieni msitishike, kwa maana haya hayana budi kutukia, lakini ule mwisho bado. Taifa litainuka dhidi ya taifa na ufalme dhidi ya ufalme. Kutakuwa na njaa na matetemeko ya ardhi sehemu mbalimbali. Haya yote yatakuwa ndio mwanzo wa utungu. “Ndipo mtasalitiwa, ili mteswe na kuuawa, nanyi mtachukiwa na mataifa yote kwa ajili yangu. Wakati huo, wengi wataacha imani yao, nao watasalitiana kila mmoja na mwenzake na kuchukiana. Watatokea manabii wengi wa uongo, nao watawadanganya watu wengi. Kwa sababu ya kuongezeka kwa uovu upendo wa watu wengi utapoa, Lakini Yule atakayevumilia hadi mwisho ndiye atakayeokoka. Injili ya Ufalme itahubiriwa ulimwenguni pote, kuwa ushuhuda kwa mataifa yote. Ndipo ule mwisho utakapokuja.” (Mathayo 24:4-14).

Hakuna mtu anayejua wakati siku ya mwisho itafika na siku Masihi atarudi. Iihali tunaweza kadillia kulingana na matokeo, na miujiza ya Biblia vile inavyo tokea.

Waisraeli ni kama saa. Wakati wa 70 AD Waisraeli walipiduliwa na nchi ya utumwani. Katika mwaka wa 1948 Israeli wa kawa nchi tena. Huu ulikuwa unabii ulio tabiriwa kabla ya mwisho. Lakini vile sasa imetendeka, mwisho inaweza wakati wowote.

Inawezekana kuwa mwezi mmoja, miaka kumi, au wakati wowote ule. kitu cha ukweli ni kuwa. Wakati wako wa mwisho utakuja wakati utakufa, na hakutakuwa na ahadi ya kesho.

Swali la muhimu ni, na weza jua je niko salama wakati mwisho utakapofika?”

Hasa , hiyo sio kitu cha kuongopa. Jibu ni rahisi, rahisi kuelewa, na ina mzingi wa maandiko.

Tazama kwa makini kwa kitabu nauone siku zijazo, siku hizi na sitakazo kuja za ulimwengu, na ulimwengu utakuja.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Sehemu ya 1- Kuzaliwa kwa Masihi kama vile imetabiriwa na Maandiko ya Kiyahudi
Unabii wa Kwanza wa Biblia
Mkombozi.

Mungu aliahidi binadamu atatuma mkombozi, Mtu atakaye okoa binadamu hanatumaini na mwenye dhambi. Biblia anamwita mkombozi “Masihi” katika jina la Kiyahudi ni. Imetafsiriwa na Kigiriki Masihi “Kristo” majina haya yanamaanisha aliyo na mamlaka au aliye na upako kukomboa.

Tunaweza je kujua ni nani Masihi? Mungu hakutuacha bila tumaini. Hili ni jambo la maana tunasitahili kutatua maishani mwetu. Inamaana ya uhai na kifo. Mungu alitoa dhihirisho Masihi ni nani kwa kutoa unabii tunaweza tegemea.

Sehemu ya kwa ya Unabii ina husu kuzaliwa kwa Masihi.

Kuhusu kuzaliwa Kwake. Masihi atazaliwa na bikira.

“Kwa hiyo Bwana mwenyewe atawapa ishara: Bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana na ataitwa Imanueli.” (Isaya 7:14).

Kutimia

Miaka 100 baadaye, malaika alimtembelea mwanamke wa kiyahudi aliyetitwa Mariamu

“Naye malaika akaja kwake akamwambia: “Salamu, wewe uliyebarikwa, Bwana yu pamoja nawe!” Maria akafadhaishwa sana na maneno haya, akajiuliza moyoni “Salamu hii ni ya namna gani?” Ndipo malaika akamwambia, “Usiogope Maria, umepata upendeleo kwa Mungu. Tazama, utachukua mimba, nawe” (Luka 1:28-31).

“Yeye atakuwa mkuu, naye ataitwa Mwana wa Aliye Juu. Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake. Ataimiliki nyumba ya Yakobo milele na ufalme Wake hautakuwa na mwisho” Luka 1:32,33b

Unaweza fikiri vile Mariamu alifikiri? Malaika alimwambia yeye eti atazaa mwana wake Mungu! Hata mengi ya kushangaza ni kwa Maria hajawahi kuwa na uhusiano na mwana mume.

“Maria akamwuliza huyo malaika, “Maadam mimi ni bikira, jambo hili litawezekanaje?” (Luka 1:34)

Malaika akamjibu, “Roho Mtakatifu atakujilia juu yako, nazo nguvu Zake Yeye Aliye Juu zitakufunika kama kivuli, kwa hiyo mtoto atakayezaliwa atakuwa mtakatifu, naye ataitwa Mwana wa Mungu. Kwa maana kwa Mungu hakuna lisilowezekana.” (Luka 1:35.37)

Malaika alimtokezea Bwana ya Mariamu, Yusufu. Akamwambia ya kwamba hata kama Mariamu alikuwa mja mzito lakini tu bikira, huu unabii uliweza kutimia katika Isaya 7:14.

“Naye atamzaa mwana , nawe utamwita jina lake Yesu, kwa maana yeye ndiye atakayewaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao.” Haya yote yametukia ili kutimiza lile Bwana alilokuwa amenena kupitia nabii, akisema: “Tazama, bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana, nao watamwita jina lake Imanueli,” maana yake, “Mungu pamoja nasi.”(Mathayo 1:21-23).

Ni lazima nikuwe mwaminifu nawe kama anayesoma. Miaka iliyopita singeweza kuamini mtoto angezaliwa kutoka kwa bikira. Ilikuwa kizuizi kwangu. Lakini siku ikaja wakati Mungu mwenyewe aliponifungua macho yangu na “nikaona”.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Pili wa Biblia
Messiah alikuwa mbegu ya Abrahamu.

“kupitia uzao wako mataifa yote duniani yatabarikiwa, kwa sababu umenitii.”(Mwanzo 22:18).

Kutimia

“Habari za ukoo wa Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana wa Abrahamu” (Mathayo 1:1).

Njia ya Masihi. Adamu >Seth>vizazi Kadhaa>Nuhu>Shem>Vizazi> Saba> Nahori > Terahi> **Ibrahimu** > Isaka>Yakobo>Yuda > Vizazi Kadhaa >Daudi>.

Ni ya kufurahisha sana kujua ya kwamba katika 70AD mkuu wa kirumi Tito aliharibu Yerusalem na hekalu na tena kuharibu nyungu za matope ndani ya hekalu iliyo shikiria rekodi ya kuzaliwa na ukoo wa wana wote waisraeli kwa hivyo kutoka 70AD, hakuna anaitwa Messiah anaweza dhibitisha ya kwamba walizaliwa na mbegu ya Abrahamu ama kama aina ya ukoo wa unabii wa Biblia.

Unabii wa Tatu wa Biblia
Masihi atakuwa mbegu ya Isaka.

“Lakini Mungu akamwambia, “Usihuzunike hivyo kwa sababu ya kijana na mtumishi wako wa kike. Sikiliza lolote Sara analokuambia, kwa sababu uzao wako utahesabiwa kupitia Isaka.(Mwanzo 21:12).

Kutimia

“Yuda alikuwa mwana wa Yakobo, Yakobo alikuwa mwana wa Isaka, Isaka alikuwa mwana wa Abrahamu, Abrahamu alikuwa mwana wa Tera, Tera alikuwa mwana wa Nahori,(Luka 3:34).

Njia ya Masihi. Adamu>Seth> Vizazi kadha > Nuhu > Shemu > Vizazi kadhaa > Nahori > Tera > Abrahamu > **Isaka** > Yakobo > Yuda > vizazi kadhaa > Dauid > .

Unabii wa Nne wa Biblia
Masihi atakuwa mbegu ya Yakobo.

“Namwona yeye, lakini si sasa, namtazama yeye, lakini si karibu. Nyota itatoka kwa Yakobo, fimbo ya ufalme itainuka kutoka kwa Israeli. Atawaponda Wamoabu vipaji vya nyuso na mafuvu yote ya wana wa Shethi” (Hesabu 24:17).

Kutimia

“Yuda alikuwa mwana wa Yakobo, Yakobo alikuwa mwana wa Isaka, Isaka alikuwa mwana wa Abrahamu, Abrahamu alikuwa mwana wa Tera, Tera alikuwa mwana wa Nahori “(Luke 3:34).

Njia ya Masihi. Adamu > Sethi > Vizazi kadha > Nuhu > Shemu > vizazi kadhaa > Nahor > Terahi > Abram > Isaka > **Yakobo** > Judah > Vizazi kadhaa > Daudi.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

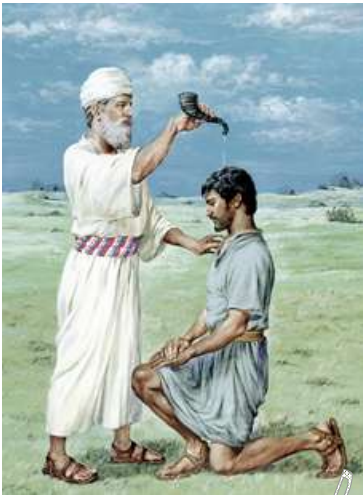

Unabii wa Tano wa Biblia
Masihi atakuwa mbegu ya Daudi.

“BWANA asema, “siku zinakuja, nitakapomwinulia Daudi Tawi lenye haki, Mfalme atakayetawala kwa hekima na kutenda lililo haki na sawa katika nchi” (Yeremia 23:5).

Kutimika:

“Melea alikuwa mwana wa Mena, Mena alikuwa mwana wa Matatha, Matatha alikuwa mwana wa Nathani, Nathani alikuwa mwana wa Daudi,” (Luka 3:31).

Njia ya Masihi. Adamu > Sethi > Vizazi kadhaa > Nuhu > Shemu > vizazi kadhaa > Nahor > Terahi > Abram > Isaka > Yakobo > Judah > Vizazi kadhaa > **Daudi** >.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa sita wa Biblia
Masihi atakuwa na mbegu ya Jesii na ukoo wa Yuda.

“Fimbo ya ufalme haitaondoka kwa Yuda, wala fimbo ya mtawala kati ya miguu yake, hadi aje yeye ambaye milki ni yake, ambaye utii wa mataifa ni wake”(Mwanzo :49:10).

“Chipukizi litatokea kutoka katika shina la Yese, kutoka mizizi yake Tawi litazaa tunda”(Isaya 11:1).

Kutimia

“Kisha, mmoja wa wale wazee akaniambia, “Usilie! Tazama, Simba wa kabila la Yuda, wa uzao wa Daudi, ameshinda, ili kwamba aweze kukifungua hicho kitabu na kuvunja hizo lakiri zake saba.”(Ufunuo5:5).

“Daudi alikuwa mwana wa Yese, Yese alikuwa mwana wa Obedi, Obedi alikuwa mwana wa Boazi, Boazi alikuwa mwana wa Salmoni, Salmoni alikuwa mwana wa Nashoni,”(luke 3:32).

Njia ya Masihi. Adamu > Sethi > Vizazi kadhaa > Nuhu > Shemu > Vizazi kadhaa > Nahori > Terahi > Ibrahimu > Isaka > Yakobo > ~~Yudah~~ > Vizazi kadhaa > **Yese** > Daudi >.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa saba wa Biblia Masihi azaliwe katika jiji la Bethlehemu.

“Lakini wewe, Bethlehemu Efrata, ingawa u mdogo miongoni mwa koo za Yuda, kutoka kwako atatokea kwa ajili yangu yeye atakayekuwa mtawala katika Israeli, ambaye asili yake ni kutoka zamani, kutoka milele.” (Mika 5:2)

Kutimia

“Baada ya Yesu kuzaliwa katika mji wa Bethlehemu huko Uyahudi, wakati wa utawala wa mfalme Herode, wataalamu wa mambo ya nyota kutoka Mashariki walifika Yerusalemu wakiuliza, “Yuko wapi huyo aliyezaliwa mfalme wa Wayahudi? Kwa maana tumeona nyota yake ikitokea mashariki, nasi tumekuja kumwabudu.” Mfalme Herode aliposikia jambo hili aliingiwa na hofu sana pamoja na watu wote wa Yerusalemu. Herode akawaita pamoja makuhani wakuu na waandishi wa watu, akawauliza ni mahali gani ambapo Kristo angezaliwa. Nao wakamwambia, “Katika Uyahudi, kwa maana hivyo ndivyo ilivyoandikwa na nabii: ‘Nawe, Bethlehemu, katika nchi ya Yuda, wewe si mdogo miongoni mwa watawala wa Yuda, kwa maana kutoka kwako atakuja mtawala atakayekuwa mchungaji wa watu wangu Israeli.’ ” (Mathayo 2:1-6).

Kabla Mariamu azae, serikali ilihitaji watu wote warudi katika maeneo walio zaliwa kwa kujandikisha. Walikuwa warudi Bethlehemu miaka elfu kabla wawe nyumbani kwa mfalme Daudi.

Yesu akazaliwa Bethlehemu. Hawangepata chumba cha kulala, kwa hivyo iliwabidi watumie zizi la ngombe. Hapa hapakuonekana kuwa pahali pazuri kwa Masihi kuzaliwa, lakini Mungu alikuwa na mpango.

Mungu alijua mwisho kutoka mwanzo!

Unabii wa Nane wa Biblia
Mfalme Herode alikuwa awaue watoto wote wakati wa Yesu
ili aweze kumuua Masihi.

“Hili ndilo asemalo BWANA: “Sauti imesikika huko Rama¹, maombolezo na kilio kikubwa, Raheli akiwalilia watoto wake na anakataa kufarijiwa, kwa sababu watoto wake hawako tena” (Yeremia 31:15).

Kutimia

Firauni alikuwa amejaribu kuua watoto wote wa kiebrania Msiri miaka elfu hapo mbeleni.

Ua watoto wote wa Kivahudi.

“Herode alipong’amua kwamba wale wataalamu wa nyota wamemshinda kwa akili, alikasirika sana, naye akatoa amri ya kuwaua watoto wote wa kiume wenye umri wa miaka miwili kurudi chini katika mji wa Bethlehemu na sehemu zote za jirani, kufuatana na ule muda alioambiwa na wale wataalamu wa nyota. Ndipo lile lililonenwa na nabii Yeremia lilipotimia. “Sauti ilisikika huko Rama, kilio cha huzuni na maombolezo makuu, Raheli akilia kwa ajili ya wanawe, akikataa kufarijiwa, kwa sababu hawako tena” (Mathayo 2:16-18).

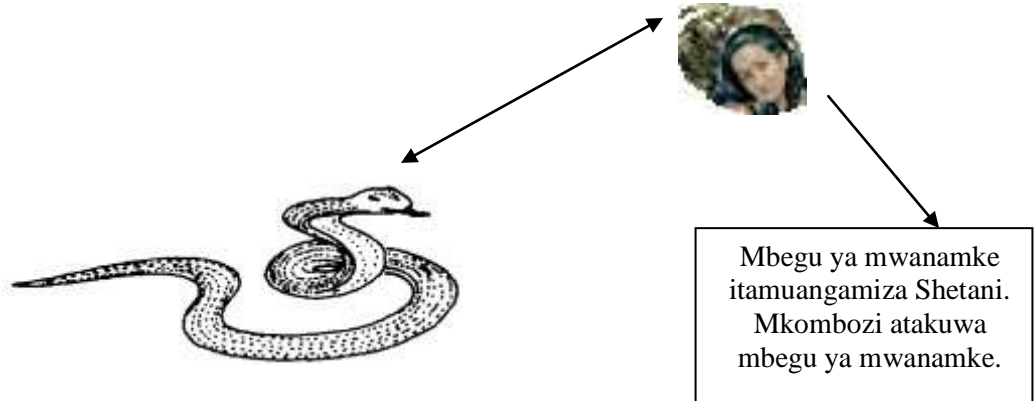
“Walipokwisha kwenda zao, malaika wa Bwana akamtokea Yosefu katika ndoto akamwambia, “Ondoka, mchukue mtoto na mama yake mkimbilie Misri. Kaeni huko mpaka nitakapowaambia, kwa maana Herode anataka kumtafuta huyu mtoto ili amwue” (Mathayo 2:13).

¹ Mji katika Benyamini uliopakana na Efraimu kama maili 5 (8 km) kutoka Yerusalemu na karibu na Gibea.

Unabii wa Tisa wa bibiia

Masihi atakuwa mbegu ya (Bikira) mwanamke kinyume na mbegu ya mwamume.

Katika Mwanzo 3:15 Mungu akamwambia (shetani), “Nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na wake, huo atakuponda kichwa, nawe utamgonga kisigino.”

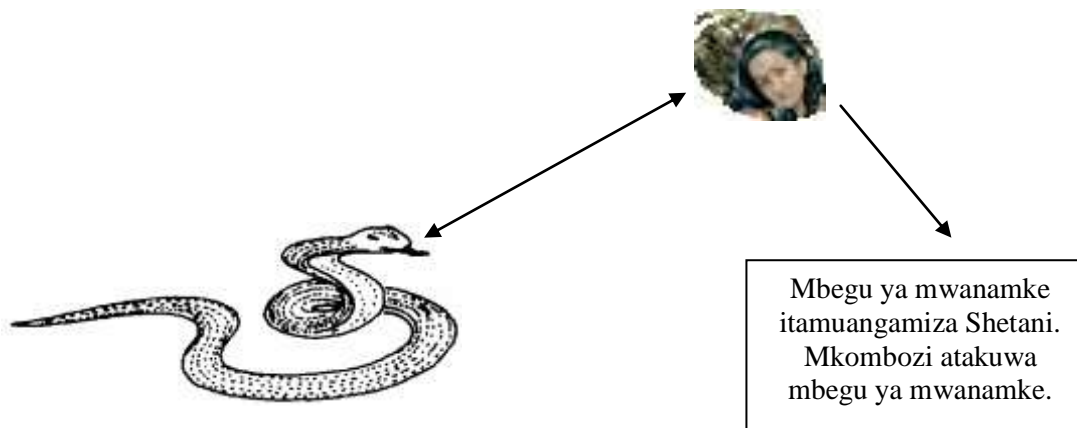
Baada ya Shetani kujitambulisha yeye kama nyoka, Mungu akaahadi kwamba kila mtoto wa Eva atavunja kichwa cha lakini naye shetani atapiga pigo kwa mguu wa mtoto.

Hii inamaanisha nini?

Kutimia

Kawaida mtoto huwa mbegu ya mwanamume. Ihali Yesu alizaliwa na bikira kwa hivyo alikuwa mbegu tu ya mwanamke iliyoishi.

Shetani akawahimiza watu kusulubiwa. Yesu kwa kusulubishwa mguu mmoja hupata pigo” watu hawakujua kwa kusulubishwa kwake Yesu hakika aliweza kuondoa kichwa cha shetani.

Wakati Yesu alifufuka kutoka kwa kifo na shetani kikawa hakina uwezo tena juu yake. Anataka kupeana hayo maisha ya ushindi kwa kila mtu siku hii ya leo. Lakini watu wengine hawakubali hii zawadi ya bure ya kumshinda shetani.

“Basi kwa kuwa watoto wana nyama na damu, Yeye pia alishiriki katika ubinadamu wao, ili kwa kifo chake, apate kumwangamiza huyo mwenye nguvu za mauti, yaani, Shetani, (Waebrania 2:14).

“Mungu wa amani atamponda Shetani chini ya miguu yenu upesi. Neema ya Bwana wetu Yesu iwe pamoja nanyi.Amen”(Warumi16: 20).

“Yeye atendaye dhambi ni wa Ibilisi, kwa sababu Ibilisi amekuwa akitenda dhambi tangu mwanzo. Kwa kusudi hili Mwana wa Mungu alidhihirishwa ili aziangamize kazi za Ibilisi” (1Yohana 3:8).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Sehemu ya 2: Hali ya Masihi vile ilisemwa katika Maandiko ya Wahayudi

Unabii wa kumi wa Biblia

Masihi alikuwa awe mmoja aliyeisha kabla ya chochote kilicho umbwa.

“Lakini wewe, Bethlehemu Efrata, ingawa u mdogo miongoni mwa koo za Yuda, kutoka kwako atatokea kwa ajili yangu yeye atakayekuwa mtawala katika Israeli, ambaye asili yake ni kutoka zamani, kutoka milele.” (Mika 5:2).

Watu wengi wanaamini kuwa kutakuwa na Masihi, Mkombozi atayekuja kuokoa binadamu, lakini kati ya wengi wanao amini hawamini Masihi atakuwa Mungu mwenyewe. Ikiwa wewe ni mmoja kati ya hao, subiri, na kutakuwa na ufunuo wakutosha kuhusu hii. Hatusemi kwamba kutakuwa zaidi ya Mungu Mmoja! *“Mimi, naam mimi, ndimi BWANA, zaidi yangu hakuna mwokozi”* (Isaya 43:11).

Kutimia

“Yeye aliwekewa hayo kabla ya kuwekwa kwa misingi ya ulimwengu, lakini akadhihirishwa katika siku hizi za mwisho kwa ajili yenu,” (1Petro 1:20).

“Hapo mwanzo, alikuwako Neno. Huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu. Tangu mwanzo huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu” Neno alifanyika mwili, akakaa miongoni mwetu, nasi takauona utukufu Wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba, amejaa neema na kweli” (Yohana 1:1,2 14).

Hapo mwanzo Mungu ..... (Mwanzo 1:1)

Kabla ya kuzaliwa kwa Yesu, kulikuwa na kuhani mkongwe aliyeitwa Zakaria. Na mke wake Elizabeth. Hawakuwa na watoto.

Siku moja alipokuwa akifanya kazi hekauni, mbele ya Mungu malaika akamtokezea yeye. Akapatwa na na uoga lakini malaika akamwambia usiogope”.

Malaika alimwanbia Zakaria ya kwamba Elizabeth atapata mtoto na jina lake aitwe Yohana na atakuwa mtumishi wa Mungu aliyejazwa na Roho Mtakatifu wa Mungu.

Malaika wa Mungu akamwambia Zakaria ya kuwa Yohana atakuwa Mtumishi yatakaye adaa njia ya Masihi (Luka 1:5-25).

Maelezo ya mwisho ya malaika ni lazima iwe ilifanya Zakaria na malaika wa mbinguni walishangaa. Alisema ya kwamba Masihi atakuwa Mungu mwenyewe atawakomboa kutoka kwa ufalme wa kirumi. Iihali si kirumi adui wao lakini shetani. Hakuna mwanadamu wa kawaida anaweza tukomboa sisi kutokana na shetani, dhambi na kifo.

“ Ataenda mbele ya Bwana, katika Roho na Nguvu za Eliya, Nao waasi warejee katika hekima ya wenye haki na kuliweka tayari taifa lililoandaliwa kwa ajili ya Bwana”(Luka 1:17).

Ona katika Isaya 43:11 na Mika 5:2 inasema kuwa Yohana, Mtumishi, atatangulia kabla ya Masihi, atakayekuwa Bwana haswa, hata Mungu, Aliye kuwawepo tangu mwanzo hata milele!

Watu walikuwa wakitafuta mtu atakaye wakomboa kutoka Rumi. Iihali adui yao sio Rumi, bali shetani. Hakuna mtu wa kawaida angeweza kutukomboa kutoka kwa shetani, dhambi, na kifo.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

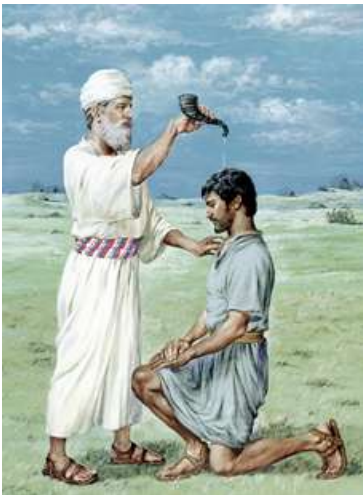

Unabiii wa Kumi na Moja wa Biblia Masihi ataitwa Mungu.

“BWANA amwambia Bwana wangu: Keti mkono wangu wa kuume, mpaka niwafanye adui zako kuwa mahali pa kuweka miguu yako” (Zaburi 110:1).

Mfalme Daudi alisema haya katika Zaburi 110. Ikiwa unaweza angalia, kuna wazo la kufurahisha ndani yake. Mungu alinena na Masihi na akamwita yeye.

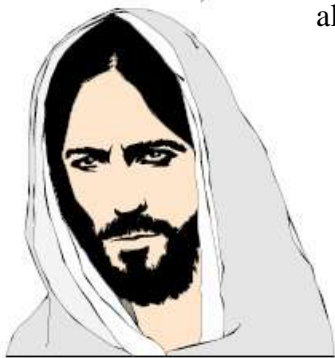
Kutimia

Siku ya pentakosti mtume Petro alisema hivi katika Matendo ya Mitume 2:33-36.

“Basi ikiwa yeye ametukuzwa kwa mkono wa kuume wa Mungu, amepokea kutoka kwa Baba ahadi ya Roho Mtakatifu, naye amemimina kile mnachoona sasa na kusikia. Kwa kuwa Daudi hakupaa kwenda mbinguni, lakini anasema, “ ‘BWANA alimwambia Bwana wangu: Kaa wewe upande wangu wa kuume, mpaka nitakapowafanya adui zako kuwa chini ya miguu yako.’ ” “Kwa hiyo Israeli wote na wajue jambo hili kwa uhakika kwamba: Mungu amemfanya huyu Yesu, ambaye ninyi mlimsulibisha, kuwa Bwana na Kristo.””

Hii mandiko iko katika Matendo 2. Hifanyika baada ya Yesu kufufuka kutoka kwa kifo na akapanda juu mbinguni. Petro aliyejua Yesu kibinafsi akasema haya.

Unabii wa Kumi na Mbili wa Biblia
Masihi alikuwa aitwe Immanueli, kumaanisha Mungu pamoja nasi.

“Kwa hiyo Bwana mwenyewe atawapa ishara: Bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana na ataitwa Imanuelic” (Isaya 7:14).

Hii sio kitu chini ya mstari wa kushangaza, sio ya kustua watu wengi huamini! jinsi gani Mungu aweza kuwa mwanadamu? Mungu ako mbinguni na binadamu hata duniani.

Kutimia

“Haya yote yametukia ili kutimiza lile Bwana alilokuwa amenena kupitia nabii, akisema: “Tazama, bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana, nao watamwita jina lake Imanueli,” maana yake, “Mungu pamoja nasi.” (Mathayo 1:22,23).

Wakati malaika alinena Mariamu Neno la Mungu, aliazaa mtu alikuwa mwanadamu kabisa na tena kabisa Mungu! Hii ni fumbo Mungu akawa mwanadamu.

“Hapo mwanzo, alikuwako Neno. Huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu. Tangu mwanzo huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu” (Yohana 1:2).

“Neno alifanyika mwili, akakaa miongoni mwetu, nasi takauona utukufu Wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba, amejaa neema na kweli” (Yohana 1:14).

Unabii wa Kumi na Tatu Masihi alikuwa mnabii wa Mungu.

“Nitawainulia nabii kama wewe kutoka miongoni mwa ndugu zao, nitaweka maneno yangu kinywani mwake naye atawambia kila kitu nitakachomwamuru. Kama mtu ye yote hakisikiliza maneno yangu ambayo nabii atayasema kwa jina langu, Mimi mwenyewe nitamwajibisha. Lakini nabii ambaye atathubutu kusema kwa jina langu kitu cho chote”(Kumbukumbu 18:18,19).

Kutimia 1

“Mtu ye yote ambaye hatamsikiliza kinyo nabii, atakataliwa mbali kabisa na watu wake.’ ‘Naam, manabii wote tangu Samweli na wale waliifuata baada yake, wote walionena walitabiri kuhusu siku hizi” (Matendo 3:22, 23).

Kutimia 2

“Sikia, Ee Israeli: BWANA Mungu wako, ni BWANA mmoja. Mpende BWANA Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote na kwa nguvu zako zote. Amri hizi ninazokupa leo zitakuwa katika moyo wako” (Kumbukumbu 6:4-6).

Hivo ndivyo Yesu alisema- Musa alisema kitu sawa akamwambia.

*“Mwalimu mmoja wa sheria akaja akawasikia wakijadiliana. Akiona kwamba Yesu amewajibu vema, naye akamwuliza, “Katika amri zote, ni ipi iliyo kuu?” Yesu akajibu, “Amri iliyo kuu ndiyo hii, ‘Sikiza Ee Israeli, **Bwana Mungu wetu, Bwana ndiye mmoja. Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa akili zako zote na kwa nguvu zako zote.**’ Ya pili ndiyo hii: ‘Mpende jirani yako kama nafsi yako.’ Hakuna amri nyingine iliyo kuu kuliko hizi”*(Marko 12:28-31).

Si sawa watu wengi huamini agano jipya haiwezi kukumbali ‘mitindo mingi ya Kithilojia’ Yesu hakuwa anasema yeye ni Mungu mwingine kuliko Mungu Yule Waebrania waliabudu. Ilhali iii ndio tulifikiria. Hii ndio sababu moja hawakuweza kumwamini yeye.

Vile Yesu alifundisha ni kwamba Mungu alikuwa mmoja lakini alifanya yeye ajulikane kwa njia tatu. Muumbaji (Baba) Neno(Mwana)na Roho.Hata mwanadamu anajulikana kwa jina zaidi ya moja. Mwanamke, mama na hata mke na tena mtu ni mmoja tu.

Unabii wa kumi na nne.

Masihi alikuwa awe kuhani wa Mungu.

“BWANA ameapa, naye hatabadilisha mawazo yake: “Wewe ni kuhani milele, kwa mfano wa Melekizedeki.” (Zaburi 110:4)

Kutimia

“Pia Kristo hakujitwalia utukufu Yeye mwenyewe wa kuwa Kuhani Mkuu, bali Mungu alimwambia, “Wewe ni Mwanangu, Mimi leo nimekuzaa. Pia mahali pengine asema, “Wewe ndiwe kuhani milele, kwa mfano wa Melkzedeki”(Waebrania 5:5,6).

Unabii wa Kumi na Tano

Masihi alikuwa awe wakili wetu.

“Kwa kuwa BWANA ni mwamuzi wetu, BWANA ndiye mtoa sheria wetu, BWANA ni mfalme wetu, yeye ndiye atakayetuokoa”(Isaya 33:22).

Ndio, Masihi alikuwa awe wakili wetu! Tazama hata inasema kwamba Mungu ni wakili wetu!Hiyo inaweza kuwa wazo la kuogofya Mungu akiwa wakili. Watu wengi hawawezi kuamini kwa sababu wanajua sio wa dhamana kuweza kuhukumu naye Mungu.

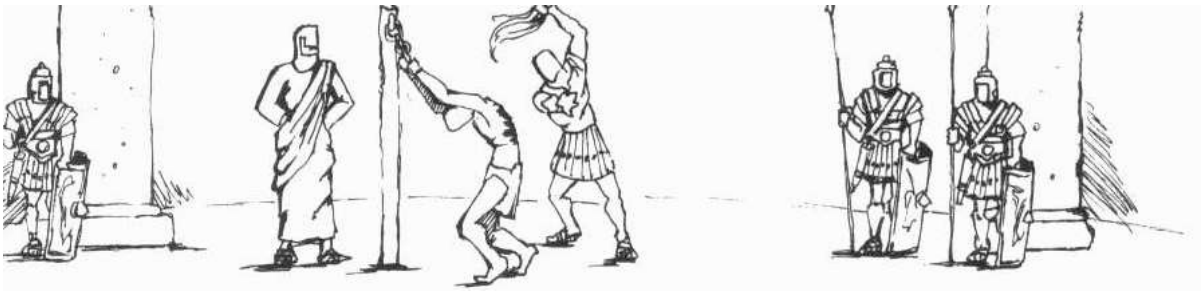

Hao hujisika kwamba Mungu atawahurumia kwa dhambi zao, makosa na hatia. Hii aina ya mawazo ndio hufanya watu wasipate ukweli kwamba Mungu ni wakili! Ni kweli ako na huruma lakini nitu kupitia damu yake na maisha yake inaweza kuwa badala kwa maisha yetu ya kushindwa na dhambi. Yeye ni Mungu wa kuhukumu hata sababu ya upendo wake yeye mwenyewe amechukuwa hukumu hata kwa sababu ya upendo wake, Yeye mwenyewe amechukuwa hukumu kwa anjili yako wewe na mimi. Kwake mwenyewe! Ilhali ni lazima ukubali ubadilisho.

Kutimia

“kwa kuwa wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, wanahesabiwa haki bure kwa neema Yake kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu” (Warumi 3:23-24).

Ni kweli ya kwamba binadamu wote wametenda dhambi na wanastahili kutupwa kuzimu milele. ilhali Mungu akamtuma Yesu mwanawe aje kwa hii dunia asimame kwa nafasi yetu mbele yake Mungu kwa chumba chake atutulie sisi. Hatuko huru mpaka tukubali hukumu, iliyo wekewa Yesu Kristo kwa ajili yetu.

Yesu alipitia chumba kadhaa za kujaribiwa na kuhukumia hadi kifo. Na bado hakutenda jambo lolote kinyume na sheria hakuwahi tenda dhambi. Sisi tulisitahili kifo, yeye hakufaa. Ilikuwa aswapa, badilisho.

“Wala Baba hamhukumu mtu ye yote, lakini hukumu yote amempa Mwana, ili wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba. Ye yote asiyemheshimu Mwana, hamheshimu Baba” (Yohana 5:22-23).

Haijalishi jinsi gani umekuwa, Mungu hatahukumu ikiwa utakubali tu Yesu kama Mungu wako na kuruhusu Yeye achukue nafasi yako.

Unabii wa Kumi na Sita wa Biblia Masihi alikuwa awe Mfalme.

“Nimemweka Mfalme wangu juu ya Sayuni, mlima wangu mtakatifu.” Nitatangaza amri ya BWANA : yeye aliniambia, “Wewe ni mwanangu, leo nimekuwa Baba yako”(Zaburi 2:6,7).

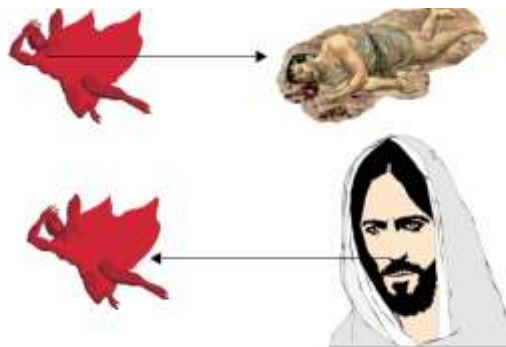
Kutimia

“Kwa hiyo Pilato akaingia ndani akamwita Yesu, akamwuliza, “Wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?” Yesu akamjibu, “Je, unauliza swali hili kutokana na mawazo yako mwenyewe au uliambiwa na watu kunihusu Mimi?” Pilato akamjibu, “Mimi si Myahudi, ama sivyo? Taifa lako mwenyewe na viongozi wa makuhani wamekukabidhi kwangu. Umefanya kosa gani?” Yesu akajibu, “Ufalme Wangu si wa ulimwengu huu. Ufalme Wangu ungekuwa wa ulimwengu huu wafuasi Wangu wangenipigania ili nisitiwe mikononi mwa Wayahudi. Lakini kama ilivyo Ufalme Wangu hautoki hapa ulimwenguni.” Pilato akamwuliza, “Kwa hiyo Wewe ni mfalme?” Yesu akajibu, “Wewe wasema kwamba mimi ni mfalme. Kwa kusudi hili nilizaliwa na kwa ajili ya hili nilikuja ulimwenguni ili niishuhudie kweli. Mtu ye yote aliye wa kweli husikia sauti yangu”(Yohana 18:33-37).

Watu wengi walichanganyikiwa kuhusu Yesu, watu wengi tu bado wamechanganyikiwa kuhusu yeye. Mfalme hupanda kwa farasi ya kifalme nyeupe; Yesu naye aliingia Yerusalemu akiwa juu ya punda.

Yesu hakuwa anakuja kupigana vita vya mwili na damu lakini kinyume na maroho waovu nguvu za kiroho zile zimekuwa ziki mwanadamu huru kutokana na shetani.

Sehemu ya 3: Huduma ya Masihi kama ilivyotabiriwa katika Maandiko ya Kiyahudi

Unabii wa kumi na saba wa Biblia Masihi atapakwa na Roho wa Mungu.

“Roho wa BWANA atakaa juu yake, Roho wa hekima na wa ufahamu, Roho wa shauri na uweza, Roho wa maarifa na wa kumcha BWANA naye atafurahia kumcha BWANA” (Isaya 11:2).

Kupako ni neno linamaanisha kutumwa na kupewa idhini na mmoja. Tena humanisha kupewa nguvu na aliyekutuma. Yesu kabisa ni Mungu na kabisa ni mwanadamu lakini aliacha nguvu za uungu wake huko mbinguni. Alizaliwa kwa familia maskini na nchi iliyo na umaskini.

Mungu alipaka Yesu kama mwanadamu na Roho wake Mtakatifu. Ndio aweze kuimaliza kazi yake. Mungu atakupaka ndio uweze kumaliza kazi ile amekupa hapa duniani.

Kutimia

“Naye Yesu alipokwisha kubatizwa, mara alipotoka ndani ya maji, ghafula mbingu zikamfungukia, akamwona Roho wa Mungu akishuka kama hua na kutulia juu yake. Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, “Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye ninapendezwa sana naye” (Mathayo 3:16, 17).

Unabii wa Kumi na Nane wa Biblia *Mjumbe alikuwa atangulie Masihi*

“Angalieni, nitamtuma mjumbe wangu, atakayeienda njia mbele yangu. Ndipo ghafula Bwana mnayemtafuta atakuja hekaluni mwake. Mjumbe wa agano, ambaye mnamwonea shauku, atakuja,” asema BWANA Mwenye Nguvu”(Malaki 3:1).

“Sauti ya mtu aliaye: “Itengenezeni jangwani njia ya BWANA, nyosheni njia kuu nyikani kwa ajili ya Mungu wetu”(Isaya 40:3).

Kutimia

“ Siku hizo Yohana Mbatizaji alikuja akihubiri katika nyika ya Uyahudi, akisema, Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni ukaribu.” Huyu ndiye yule aliyenenwa habari zake na nabii Isaya aliposema, “Sauti ya mtu yule aliaye huko nyikani, ‘Tayarisheni njia kwa ajili ya Bwana, yanyosheni mapito yake’ ”(Mathayo 3:1-3).

Mungu alituhidi kituma mtume Yule atatayarisha njia ya Masihi . Mungu wakati wote yeye hutimiza ahadi zake!

Kukikuwa na huhani muyahudi anayeitwa Zacharia . Mke wake aliyekuwa anaitwa Elizabeth, na hawakuwa na watoto.

Siku moja akufanya kazi zake hekaruni mbele yake Mungu malaika akamtikezea. Akawa na hofu lakini malaika akamwambia “usiwe na hofu”.

Malaika akamwambia Zacharia, Elizabeth mke wako atapata mtoto na mtamwita Yohana, na atakuwa mtumishi aliyejazwa na Roho Mtakatifu wa Mungu.

Malaika tena akamwambia Zacharia kwamba Yohana atakuwa mtume atakaye tayarisha mjia ya Masihi (Luka 1:5-25).

**Unabii wa Kumi na Tisa wa Biblia:
Masihi alikuwa aanze huduma yake eneo la Galilaya, Israeli.**

“Hata hivyo, hapatakuwepo huzuni zaidi kwa wale waliokuwa katika dhiki. Wakati uliopita aliidhili nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali, lakini katika siku zijazo ataiheshimu Galilaya ya Mataifa, karibu na njia ya bahari, kando ya Yordani. Watu wanaotembea katika giza wameona nuru kuu, wale wanaoishi katika nchi ya uvuli wa mauti, nuru imewazukia”(Isaya 9:1-2).

Kutimia

Yesu aliposikia kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa ametiwa gerezani, alirudi Galilaya. Akaondoka Nazareti akaenda kuishi Kapernaumu ulioko karibu na bahari, katika mipaka ya nchi ya Zabuloni na ya Naftali, ili kutimiza unabii wa nabii Isaya, kama alivyosema: “Nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali, kwenye njia ya kuelekea baharini, ng'ambo ya Yordani, Galilaya ya watu Mataifa, watu wale waliokaa gizani wameona nuru kuunao wale waliokaa katika nchi ya uvuli wa mauti, nuru imewazukia.” Tangu wakati huo, Yesu alianza kuhubiri akisema: “Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia”(Mathayo 4:12-17).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Ishirini wa Biblia Masihi atakuwa na huduma ya miujiza

“Ndipo macho ya vipofu yatafumbuliwa na masikio ya viziwi yatazibuliwa. Ndipo kilema atarukaruka kama kulungu, nao ulimi wa aliye bubu utapaza sauti kwa shangwe. Maji yatatiririka kwa kasi katika nyika na vijito katika jangwa. Mchanga wa moto utakuwa bwawa la maji,” (Isaya 35:5, 6).

Kutimia

“Yesu akazunguka katika miji yote na vijiji vyote, akifundisha katika masinagogi yao , akihubiri Habari Njema za Ufalme na kuponya kila ugonjwa na kila aina ya maradhi miongoni mwa watu. Alipoona makutano aliwahurumia”(Mathayo 9:35).

Yesu alitenda miujiza kulisha watu zaidi ya 5,000 na tu mikate michache na samaki chache.

Yesu akajibu, “Rudini mkamwarifu Yohana yale mnayosiikia na kuyaona: Vipofu wanapata kuona, viwete wanatembea, wenye ukoma wanatakaswa, viziwi wanasikia, wafu wanafufuliwa na maskini wanahubiriwa habari njema. Ana heri mtu yule asiye chukizwa kwa ajili yangu” (Mathayo 11:4-6).

Yesu alifufua Lazaro (Yohana sura 11).

Yesu atafanya miujiza mingi mikuu.

Hapa anamfungua huyu mtu macho alizaliwa akiwa kipofu. Yesu atatenda muujiza kwa maisha yako kwa sababu anakupenda.

Unabii wa Ishirini na Moja wa Biblia Masihi atafunza akitumia fumbo.

“Enyi watu wangu, sikieni mafundisho yangu, sikilizeni maneno ya kinywa changu. Nitafumbua kinywa changu kwa mafumbo, nitazungumza mambo yaliyofichika, mambo ya kale, yale ambayo tuliyasikia na kuyajua, yale ambayo baba zetu walituambia. Hatutayaficha kwa watoto wao tutakiambia kizazi kijacho matendo yastahiliyo sifa ya BWANA,”(Zaburi 78:1-4).

Kutimia

“Yesu alinena mambo haya yote kwa makutano kwa mifano. Wala pasipo mfano hakuwaambia lo lote. Hii ilikuwa ili kutimiza lile lililonenwa kwa vinywa vya manabii kusema: ‘Nitakifungua kinywa changu niseme nao kwa mifano, nitahubiri mambo yaliyofichika tangu kuumbwa kwa misingi ya ulimwengu’ (Mathayo 13:34-35).

Unabii wa Ishirini na Mbili wa Biblia Masihi alikuwa aiingie hekaruni.

“Angalieni, nitamtuma mjumbe wangu, atakayeandaa njia mbele yangu. Ndipo ghafula Bwana mnayemtafuta atakuja hekaluni mwake. Mjumbe wa agao ambaye mnamwonea shauku, atakuja,” asema BWANA Mwenye Nguvu” (Malaki 3:1).

Kutimia

“Yesu alipoingia Yerusalemu, mji wote ukataharuki, watu wakauliza, “Huyu ni nani?” Ule umati wa watu ukajibu, “Huyu ni Yesu, yule nabii kutoka Nazareti katika Galilaya.” Yesu akaingia katika eneo la hekalu na kuwafukuza wote waliokuwa wakinunua na kuuza vitu hekaluni, akazipindua meza za watu waliokuwa wakibadilisha fedha na viti vya wale waliokuwa wakiuza njiwa”(Mathayo 21:10-12).

Unabii wa Ishirini na Tatu
Masihi alikuwa aingie Yerusalemu kwa punda.

“Shangilia sana, Ee Binti Sayuni! Piga kelele, Binti Yerusalemu! Tazama, mfalme wako anakuja kwako, ni mwenye haki naye ana wokovu, mpole naye amepanda punda, mwana punda, mtoto wa punda” (Zekaria 9:9).

Hii ilikuwa unabii wa kushangaza. Wafalme hawakuwa wanaingia kwa vita juu ya punda, lakini kila mara wakiwa juu ya farasi mweupe.

Yesu watu walifikiri kwamba Yesu atakuja kwa Yerusalemu kuleta “ulimwengu mpya” ama ufalme wake.

Ukweli ufalme huu wa kwanza Yesu alipanda juu ya punda akiingia Yerusalemu. Lengo lake lilikuwa kuleta ufalme wa kiroho kwa kushinda adui yake ya kiroho shetani. Alifanya hivyo wakati aliruhusu shetani, kupitia watu wamsulubishe.

Wakati wa pili Yesu atakuja Yerusalemu atakuwa na farasi nyeupe kwa sababu atakuwa mfalme na Mungu wa Miungu!

“Kisha nikaona mbingu imefunguka na hapo mbele yangu akiwepo farasi mweupe, ambaye Yeye aliyempanda huyo farasi alitwa Mwaminifu na wa Kweli. Yeye ahukumu kwa haki na kupigana vita” (Ufunuo 19:11)

Kutimia

“Walipokuwa wanakaribia Yerusalemu, wakafika Bethfage katika Mlima wa Mizeituni, ndipo Yesu akawatuma wanafunzi wake wawili, akiwaambia, “Ingieni katika kijiji kilichoko mbele yenu, nanyi mtakuta punda amefungwa na mwanapunda pamoja naye. Wafungueni na mniletee. Kama mtu ye yote akiwasemesha lo lote, mwambieni, ‘Bwana ana haja nao, naye atawaruhusu mwalete mara. Haya yalitukia ili litimie lile lililonenwa na nabii, akisema:

‘Mwambieni Binti Sayuni, ‘Tazama, mfalme wako anakuja kwako, ni mnyenyekevu, naye amepanda punda, juu ya mwanapunda, mtoto wa punda.’ Wale wanafunzi wakaenda, wakafanya kama vile Yesu alivyokuwa amewaagiza. Wakamleta yule punda na mwanapunda, nao wakatandika mavazi yao juu ya hao punda na Yesu akaketi juu yake” (Mathayo 21:1-7).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Ishirini na Nne **Masihi atakuwa kizuizi kwa wayahudi, na wengi watamkataa.**

“Kwa hiyo hivi ndivyo BWANA Mwenyezi asemavyo: “Tazama, ninaweka jiwe katika Sayuni, jiwe lililolaribiwa, jiwe la pembe la thamani kwa ajili ya msingi thabiti, yeye atumainiye kamwe hatatiwa hofu” (Isaya 28:16).

“Jiwe walilolikataa waashi, limekuwa jiwe kuu la pembeni,” (Zaburi 118:22).

“Alidharauliwa na kukataliwa na wanadamu, mtu wa huzuni nyingi, ajuaye mateso. Kama mtu ambaye watu humficha nyuso zao alidharauliwa, wala hatukumhesabu kuwa kitu” (Isaya 53:3).

Kutimia

“Kwa maana Maandiko yasema: “Tazama, naweka katika Sayuni, jiwe la pembeni, teule lenye Thamani na kila amwainiye hataibika.” Kwenu ninyi mnaoamini, Yeye ni wa thamani. Lakini kwao wasioamini, “Jiwe lile walilolikataa waashi limekuwa jiwe kuu la pembeni,” tena, “Jiwe lenye kuwafanya watu wajikwae, mwamba wa kuwafanya waanguke.” Wanajikwaa kwa sababu hawakutii lile neno, kama walivyowekewa tangu zamani” (1pet 2:6-8).

“Hapo mwanzo, alikuwako Neno. Huyu Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu” (Yohana 1:11).

Yesu alikuja kama amenyenyekea na mpole kwa huu ulimwengu. Wengi wa Wayahudi na wengi wa enzi zake. Walikuwa wana mwangazia mtu aliyekaa kufanikiwa kwa macho yao ya kidunia. Watu wengi hawawezi kuamini Masihi ni Mungu. Wakati atakapokuja mara ya pili atakuja kama mfalme anayetawala!

Watu huona kama hii wazo la Masihi kuwa Mungu linaharibu maandiko ile inasema *“Sikia, Ee Israeli: BWANA Mungu wako, ni BWANA mmoja” (Kumbukumbu 6:4).*

Ukweli nyumaye kama uumbaji, Mungu alifanya ajulikane kama **“SISI na NASTI”**

“Ndipo Mungu akasema, “Tufanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu, wakatawale juu ya samaki wa baharini na ndege wa angani, juu ya mifugo, juu ya dunia yote, na juu ya viumbe wote watambaao juu ya nchi” (Mwanzo 1:26).

“Hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na dunia” (Mwanzo 1:1). Neno ambalo limetumika la Mungu katika maandiko haya ni “Elohim” linahidhilisha Mungu katika hali ya Wingi.

Biblia inatufunza kwamba Mungu ako na umbo tatu lakini ni Mungu mmoja. Yeye hujitokeza na kufanya kazi wakati mwingine kama Baba, Roho, na wakati mwingine kama Mwana wa Mungu ama kwa maneno Mengine kama Neno lake Mungu.

Unabii wa Ishirini na Tano Masihi atakuwa nuru kwa Watu wengi wa Mataifa

“Anasema: “Je, ni jambo dogo sana wewe kuwa mtumishi wangu ili kurejeza upya makabila ya Yakobo, na kuwarudisha wale Waisraeli niliowahifadhi. Pia nitakufanya uwe nuru kwa ajili ya Mataifa, ili upate kuleta wokovu wangu hata miisho ya dunia”(Isaya 49:6).

Tangu mwanzo Mungu alimchagua Ibrahimu ili kuaazisha Familia Ambayo Yesu atazaliwa. Ibrahimu awakawa Waebrania, au mwazisha wa familia ya Mungu. Katika ya Karne kadhaa Waebrania alijihisi Mungu ni Mungu wao pekee au Muyahudi.

Ukweli nikuwa Mungu alitumia Waebrania kuwa bariki Wayahudi, kwa jina lingine mataifa. Katika Mwanzo 12:1-3, Mungu alimwambia Ibrahimu yakuwa atambariki, ili familia zote za dunia zi barikiwe. Mpango wa Mungu ulikuwa kubariki watu wote wa ukoo na ukombozi wake.

Katika kitabu cha Amosi Mungu alinena na Wayahudi, na maandiko mengi.

“Katika siku ile nitaisimamisha hema ya Daudi iliyoanguka. Nitakarabati mahali palipobomoka na kujenga upya magofu yake na kujenga kama ilivyokuwa awali, ili wapate kumiliki mabaki ya Edomu na mataifa yote yale yanayobeba jina langu,” Asema BWANA ambaye atafanya mambo haya”(Amosi 9:11,12).

Kutimia

wakaamini”(Matendo 13:46-48).

“Naipo Paulo na Barnaba wakawajibu kwa ujasiri, wakisema: “Situpasa kunena nanyi neno la Mungu kwanza. Lakini kwa kuwa tumelikataa, mkajihukumu wenyewe kuwa hamstahili uzima wa milele, sasa tunawageukia watu Mataifa. Kwa maana hili najilo Bwana alilotuamuru: “ ‘Nimewafanya ninyi kuwa nuru kwa watu Mataifa, ili mpate kuuleta wokovu hadi miisho ya dunia.’ ” Watu Mataifa waliposikia haya wakafurahi na kulitukuza neno la Bwana, nao wote waliokuwa wamekusudiwa uzima wa milele

Sehemu ya 4 - Kusulubishwa kwa Masihi na maelezo zaidi yaliyolitabiriwa katika Maandiko ya Kiyahudi

Unabii wa Ishirini na Sita wa Biblia Masihi atasalitiwa na Rafiki yake.

“Hata rafiki yangu wa karibu, niliyemwamini, yule aliyekula chakula changu ameniinulia kisigino chake” (Zaburi 41:9)

Katika unabii huu inataja rafiki wakaribu, alikuwa na uhusiano wa agano na Yeye, aliye msaliti Masihi.

Kutimia

Hasa hii ilitendeka maishani mwa Yesu. Yuda Isakarioti mmoja wa wanafaunzi wa Yesu. Alikuwa muweka Hazina. Kusaliti kwake ni timizo la kusulubiwa kwa Yesu.

“Sisemi kuhusu ninyi nyote. Ninawajua wale niliowachagua. Lakini ni ili maandiko yapate kutimia, ‘Yeye aliyekula chakula changu, ameinua kisigino chake dhidi yangu.’ ‘Ninawaambia mambo haya kabla hayajatukia, ili yatakapotukia mpate kuamini kuwa Mimi ndiye’”(Yohana 13:18,19).

“Baada ya kusema haya, Yesu alifadhaika sana moyoni, akasema, ‘Amin, amin, nawaambia, mmoja wenu atanisaliti’”(Yohana 13:21).

“Yesu akajibu, ‘Niyule nitakayempa hiki kipande cha mkate baada ya kukichovya kwenye bakuli.’ Hivyo baada ya kukichovya kile kipande cha mkate, akampa Yuda, mwana wa Simoni Iskariote” (Yohana 13:26)

“Mara tu baada ya kukipokea kile kipande cha mkate, Shetani akamwingia. Yesu akamwambia Yuda, ‘Lile unalotaka kulitenda litende haraka’”(Yohana 13:27).

“Yesu alipomaliza kuomba, akaondoka na wanafunzi Wake wakavuka Bonde la Kidroni. Upande wa pili palikuwa na bustani, Yeye na wanafunzi Wake wakaingia humo. Basi Yuda, yule aliyemsaliti alipafahamu mahali hapo kwani Yesu alikuwa akikutana humo na wanafunzi Wake mara kwa mara. Hivyo Yuda akaja bustanini, akiongoza kikosi cha maaskari wa Kirumi na baadhi ya maafisa kutoka kwa viongozi wa makuhani na Mafarisayo, wakiwa wamechukua taa, mienge na silaha. Yesu akijua yale yote yatakayompata, akajitokeza mbele yao akawauliza, ‘Mnamtafuta nani?’ Wao wakamjibu, ‘Yesu wa Nazareti.’ Yesu akawajibu, ‘Mimi ndiye.’ Yuda, Yule aliyemsaliti alikuwa amesimama pamoja nao. Yesu alipowaambia, ‘Mimi ndiye,’ walirudi nyuma na kuanguka chini!”(Yohana 18:1-6).

Unabii wa Biblia Ishirini na Saba
Masihi atauzwa vipande 30 vya fedha.

“Nikawaambia, “Mkiona kuwa ni vema, nipeni ujira wangu, la sivyo, basi msinipe.” Kwa hiyo wakanilipa vipande thelathini vya fedha”(Zakeria 11:12).

Kutimia

“Kisha mmojawapo wa wale kumi na wawili, yeye aitwaye Yuda Iskariote, alikwenda kwa viongozi wa makuhani na kuuliza, “Mtanipa nini nikimtia Yesu mikononi mwenu? Wakamlipa vipande thelathini vya fedha”(Mathayo 26:14,15).

Wakati Yuda alimsaliti Yesu, alifanya hivyo kwa malipo ya vipande 30 vya fedha, bei ya mtumwa. Baadaye, Yuda alijitowa uhai mwenyewe. Hakuomba toba.

Reproduction, Jesus or internet posting prohibited

Unabii wa Ishirini na Nane
Vipande 30 vya fedha zitarajeshwa kwa mfanyizi uumbaji.

“Naye BWANA akaniambia, “Mtupie mfinyanzi,” hiyo bei nzuri waliyonithaminia! Kwa hiyo nikachukua hivyo vipande thelathini vya fedha na kumtupia huyo mfinyanzi katika nyumba ya BWANA” (Zakeria 11:13).

Kutimia

“Yuda, ambaye ndiye aliyekuwa amemsaliti Yesu, alipoona kuwa Yesu amehukumwa, akajuta na akarudisha vile vipande thelathini vya fedha alivyopewa na viongozi wa makuhani na wazee wa watu. Akasema, “Nimetenda dhambi, kwa maana nimeisaliti damu isiyo na hatia.” Basi Yuda akavitupa vile vipande vya fedha ndani ya hekalu akaondoka akaenda na kujinyonga”(Mathayo 27:3-5).

“Wale makuhani wakuu wakazichukua zile fedha wakasema, “Si halali kuchanganya fedha hizi na sadaka kwa sababu hizi ni fedha zenye damu.” Kwa hiyo baada ya kushauriana, waliamua kuvitumia kununulia shamba la mfinyanzi, liwe mahali pa kuzikia wageni”(Mathayo 27:6,7).

“Hii ndiyo sababu lile shamba likaitwa, ‘Shamba la Damu’ hadi leo. Ndipo likatimia lile lililonenwa na nabii Yeria kwamba, ‘Walichukua vile vipande thelathini vya fedha, thamani aliyopangiwa na watu wa Israeli, wakanunulia shamba la mfinyanzi, kama vile Bwana alivyoniagiza.’ Wakati Yesu akiwa amesimama mbele ya mtawala, mtawala akamwuliza, ‘Wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?’” (Mathayo 27:8-11).

Unabii wa Ishirini na Tisa
Mashahidi wa uongo wamstaki Masihi.

“Usinitie katika nia ya adui zangu, kwa maana mashahidi wa uongo wameinuka dhidi yangu, wakipumua jeuri” (Zaburi 27:12).

“Alidharauliwa na kukataliwa na wanadamu, mtu wa huzuni nyingi, ajuaye mateso. Kama mtu ambaye watu humficha nyuso zao alidharauliwa, wala hatukumhesabu kuwa kitu” (Isaya 53:3).

“Lakini yalikuwa ni mapenzi ya BWANA kumchubua na kumsababisha ateseke, ingawa BWANA amefanya maisha yake kuwa sadaka ya hatia, ataona uzao wake na kuishi siku nyingi,”(Isaya 53:10).

Kutimia

“Lakini hawakupata jambo lo lote, ingawa mashahidi wengi wa uongo walijitokeza. Hatimaye wakajitokeza mashahidi wawili wa uongo na kusema : “Huyu mtu alisema, ‘Nina weza kulivunja hekalu la Mungu na kujitenga tena kwa siku tatu” (Mathayo 26:60,61).

Yesu hajawai tenda dhambi, au kufanya kina kibaya. Hakuwa enda kinyume na sheria. Njia mwafaka ya maadui zake kuhidhilisha hatia Yake nikuwa na mashahidi wa uongo watakao ongea uongo kumuhusu.

Watu wa dini ya Yesu mchana wao walikuwa wamemchukia. Walitumiwa na shetani kumsulubisha. Hii ni ya ukweli hadi waleo. Wengi wanao jitabua kama wadini hawamfahamu Yesu, wala hawa mwamini Yeye.

Unabii wa Biblia Thelathini
Masihi atakuwa kimia mbele ya adui Zake.

“Alionewa na kuteswa, hata hivyo hakufungua kinywa chake, aliongozwa kama mwana kondoo apelekwaye machinjoni, kama vile kondoo anyamazavyo mbele ya amkataye manyoya, hivyo hakufungua kinywa chake” (Isaya 53:7).

Kutimia

“Lakini viongozi wa makuhani na wazee walipomshtaki, hakujibu neno. Ndipo Pilato akamwuliza, “Je, husikii ni mambo mangapi wanayokushtaki nayo?” Lakini Yesu hakumjibu hata kwa shtaka moja, kiasi kwamba mtawala alishangaa sana” (Mathayo 27:12-14).

Yesu angefungua kinywa chake, angekombolewa. Maneno Yake yana nguvu yakuwa angefunja nguvu za watesi na wauaji wake. Lakini Yesu alifahamu lazima afe kwa dhambi za dunia.

Unabii wa Biblia Thelathini na Moja Masihi atateseka kwa niaba ya wengine.

“Hakika alichukua udhaifu wetu na akajitwika huzuni zetu, hata hivyo tulifikiri amepigwa na Mungu, amepigwa sana naye na kuteswa. Lakini alitbolewa kwa ajili ya makosa yetu, alichubuliwa kwa maovu yetu, adhabu iliyotuletea sisi amani ilikuwa juu yake, na kwa majeraha yake sisi tumepona” (Isaya 53:4,5).

Nabii Isaya alisema haya mika mia moja kabla Masihi haja sulubishwa. Alifahamu haya kupitia Roho wa Mungu.

Kutimia

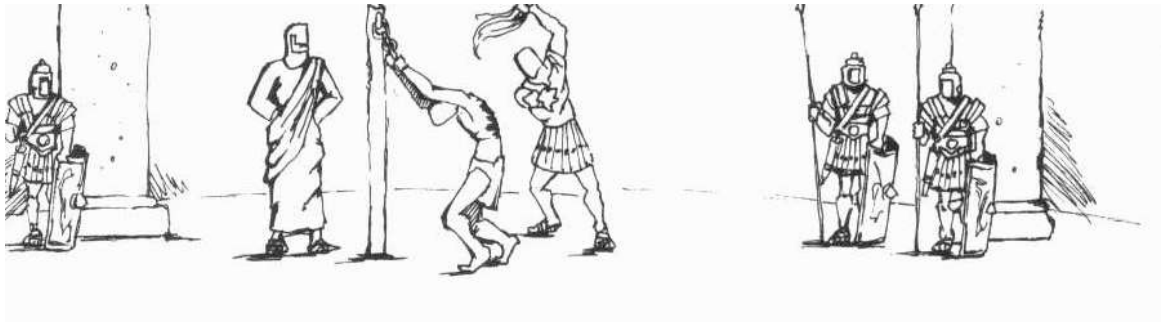
“Jioni ile, wakamletea watu wengi waliopagawa na pepo, naye akawatoa wale pepo kwa neno lake, na

kuponya wagonjwa wote. Haya yalifanyika ili litimie lile lililonenwa kwa kinywa cha nabii Isaya kwamba: (Mathayo 8:16, 17).

Unabii wa Thelathini na mbili Masihi alipigwa na wakamtemea mate.

“Niliwapa mgongo wangu wale wanipigao, mashavu yangu wale wang’oao ndevu zangu, sikuuficha uso wangu kutokana na fedheha na kutemewa mate” (Isaya 50:6).

Yesu aliteseka kupindukia hata kabla haja sulubiwa msalabani. Mgongo wake ulitolewa nyama chini ya mifupa alishapwa na mjeledi uliokuwa na chuma cha pua na mifupa ikifunganishwa pande zote.

“Kisha wakamtemea mate usoni na wengine wakampiga ngumi. Wengine walimpiga makofi na kusema, “Tutabirie, wewe Kristo! Ni nani aliyekupiga?” (Mathayo 26:67, 68).

Unabii wa Biblia Thelathini na tatu Masihi ata dhuhakiwa na kutusiwa.

“Mimi ni mnyoo wala si mwanadamu, wanaume wamenibeba na watu wamenidharau Wote wanionao hunidhihaki, hunivurumishia matusi, wakitikisa vichwa vyao Husena, “Anamtegemea BWANA, basi BWANA na amwokoe. Amkomboe basi, kwa maana anapendezwa naye” (Zaburi 22:6-8).

Ni jambo la muhimu kufahamu kuwa Zaburi 22 inanena jua ya na inaelezea kusulubishwa, na miaka maelfu kabla ya Warumi kutimiza jambo la kushangaza. Una weza fuata mstari iliyo katika Zaburi nautabue vile Yesu ali nukuu kuhusu kusulubiwa kwake. Maneno yake ya mwisho yalikuwa “imeisha,” ni sawa na maneno ya zamani yaliyo tafsiriwa katika mstari wa mwisho wa Zaburi 22.

Kutimia

“Kisha askari wa mtawala wakampeleka Yesu kwenye Praitoria na wakakusanya kikosi kizima cha askari kumzunguka. Wakamvua nguo Zake na kumvika vazi la rangi nyekundu, kisha wakasokota taji ya miiba wakaiweka kichwani pake. Wakamwekea fimbo katika mkono wake wa kuume, wakapiga magoti mbele zake na kumdhaki wakisema “Salaam, mfalme wa Wayahudi!” Wakamtemea mate, wakachukua ile fimbo wakampiga

kichwani tena na tena. 31Baada ya kumdhihaki, wakamvua lile vazi , wakamvika tena nguo Zake. Kisha wakampeleka ili kumsulibisha” (Mathayo 27:27-31).

Alipokuwa Yerusalemu mwaka wa 2006, Tuliona tendo Hili kwa Mathayo 27 lilipotendeka. In tendo lilifanywa na askari Warumi kama “Mchezo wa Mfalme”. Mchezo uko sawa na mwingeni unaitwa(board game), lakini hii ilifanyika sakafuni. Wangeweza kumtoka mfungwa katika sehemu mmoja haki nyingine alikimtesa “mchezo wa mfalme” tendo la kumudhulumu hadi kifo. Tunapo tazama maelezo sakafuni, tunaweza kuhisi ndani ya mioyo yetu vile Yesu alivumilia mateso,na hivyo basi hakufunga mdomo wake kujiokoa.

“Watu waliokuwa wakipita njiani wakamvurumishia matukano huku wakatikisa vichwa vyao na kusema, “Wewe ambaye utalivunja hekalu na kulijenga kwa siku tatu, jiokoe mwenyewe basi! Kama Wewe ni Mwana wa Mungu, shuka kutoka msalabani” (Mathayo 27:39-40).

**Unabii wa Biblia thelathini na nne
Masihi atanguka akiwa amebeba msalaba Wake.**

“Magoti yangu yamelegea kwa kufunga, mwili wangu umedhoofika na kukonda. Nimekuwa kitu cha kudharauliwa kwa washtaki wangu, wanionapo, hutikisa vichwa vyao”(Zaburi 109:24,25).

Kutimia

“Yesu akiwa amebeba msalaba Wake,akatoka kuelekea mahali palipoitwa, ‘Fuvu la Kichwa,’ au ambapo kwa Kiebrania ni Golgotha”(Yohana 19:17).

“Walipokuwa wakienda naye, wakamkamata mmoja aitwaye Simoni mweyeji wa Kirene, aliyekuwa anatoka shambani. Wakambebeba msalaba wakamazimisha auchukue nyuma ya Yesu”(Luka 23:26).

Yesu alikuwa karibu kufa alipokuwa amebeba msalaba kuelekea mlimani kusulubiwa. Alikuwa amepigwa na kudhulumuwa kwa siku kadhaa. Alianguka na uzito wa msalaba, ambao Simioni kutoka Cyrene alibeba polipobaki.

**Unabii wa Biblia Thelathini na Tano.
Mikono na miguu ya Yesu itatobolewa.**

“Mbwa wamenizunguka, kundi la watu waovu limenizingira, wametoboa mikono yangu na miguu yangu” (Zaburi 22:16).

Kutimia

“Lakini Thomasi, aliyetitwa Didimasi, yaani, Pacha, mmoja wa wale kumi na wawili, hakuwa pamoja nao Yesu alipokuja. Hivyo wale wanafunzi wengine wakamwambia, ‘Tumemwona Bwana.’”

Lakini yeye akawaambia, ‘Nisipoona zile alama za misumari mikononi mwake na kuweka kidole changu kwenye hizo alama za misumari na mkono wangu ubavuni Mwake, sitaamini.’ Baada ya siku nane, wanafunzi Wake walikuwa tena pamoja ndani ya nyumba, naye Thomasi alikuwa pamoja nao. Ndipo Yesu akaja

milango ikiwa imefungwa na kusimama katikati yao akasema, ‘Amani iwe nanyi.’ Kisha akamwambia Thomasi, ‘Weka kidole chako hapa na uone mikono Yangu, nyosha mkonowako uguse ubavuni Mwangu. Usiwe na shaka, bali uamini tu.’ Thomasi akamwambia, ‘Bwana wangu na Mungu wangu!’” (Yohana 20:24-28).

Unabii wa Biblia Thelathini na sita Masihi atasulubiwa pamoja na wezi.

“Kwa hiyo nitamgawia sehemu miongoni mwa wakuu, naye atagawana nyara pamoja na wenye nguvu,

kwa sababu aliyamimina maisha yake hadi mauti, naye alihesabiwa pamoja na wakosaji. Kwa kuwa alichukua dhambi za wengi, na kuwaombea wakosaji” (Isaya 53:12).

Kutimia

“Wanyang'anyi wawili walisulubiwa pamoja naye, mmoja kuume Kwake na mwingine kushoto Kwake” (Mathayo 27:38).

Unabii wa Biblia Thelathini na saba Masihi ataombea watu walio muua Yeye.

“Kwa hiyo nitamgawia sehemu miongoni mwa wakuu, naye atagawana nyara pamoja na wenye nguvu,

kwa sababu aliyamimina maisha yake hadi mauti, naye alihesabiwa pamoja na wakosaji. Kwa kuwa alichukua dhambi za wengi, na kuwaombea wakosaji” (Isaya 53:12).

Kutimia

“Kwa sababu hii tazama nawapelekea manabii na wenye hekima na walimu. Baadhi yao mtawaua na kuwasulubisha, wengine mtawapiga mijeledi katika masinagogi yenu na wengine mtawafuatia kutoka mji mmoja hadi mji mwingine”(Luka 23:24).

Ikiwa Yesu aliwasemehe watu walio mdhulumu na kumsulubisha, hakika atakusamehe wewe, haijalishi vile umekuwa mbaya.

Hakuna dhambi zidisha sana; hakuna mtu mbaya sana hawezi samehewa. Hakuna shinda kuu ambayo Yesu hawezi tatua.

Uko hai, naanaweza ishi maishaini mwako katika hali unazo pitia!

Unabii wa Biblia Thelathini na Nane Masihi alidharauliwa na kukataliwa na wanadamu.

“Alidharauliwa na kukataliwa na wanadamu, mtu wa huzuni nyingi, ajuaye mateso. Kama mtu ambaye watu humficha nyuso zao alidharauliwa, wala hatukumhesabu kuwa kitu” (Isaya 53:3).

Kutimia

“Basi ilikuwa siku ya Maandalio ya Pasaka, yapata kama saa sita hivi. Pilato akawaambia Wayahudi, “Huyu hapa Mfalme wenu! Wao wakapiga kelele, “Mwondoe! Mwondoe! Msulibishe!” Pilato akawauliza, “Je, nimsulibishe Mfalme wenu?” Wale viongozi wa makuhani wakamjibu, “Sisi hatuna mfalme mwingine ila Kaisari.” Ndipo Pilato akamkabidhi Yesu kwao ili” (Yohana 19:14,15).

“Alikuwepo ulimwenguni na ingawa ulimwengu uliumbwa kwa Yeye haukumtambua. Alikuwa kwa walio Wake, lakini wao hawakumpokea” (Yohana 1:10-11).

Unabii wa Biblia Thelathini na Tisa Masihi alichukiwa bila sababu.

“Wale wanaonichukia bila sababu ni wengi kuliko nywele za kichwa changu, wengi ni adui bila sababu, wale wanaotafuta kuniangamiza. Ninalazimishwa kurudisha kitu ambacho sikuiba” (Zaburi 69:4).

Kutimia

“Lakini hii ni kutimiza lile neno lililoandikwa kwenye Torati kwamba ‘Walinichukia pasipo sababu’ (Yohana 15:25).

Hata siku leo watu humchukia Yesu bila sababu. Ambaye anaoweza wakutuza maisha yao iwe hima. Ana taka waende mbinguni na wawe na uzima wa milele. anawaokowa kutoka kuzimu, hapa duniani na milele. bado wanadamu wanamchukia bila sababu.

**Unabii wa Biblia arubaini
Marafiki wa Masihi watamkwepa.**

“Rafiki na wenzangu wananikwepa kwa sababu ya majeraha yangu, majirani zangu wanakaa mbali name” (Zaburi 38:11).

Kutimia

“Kisha wakamkamata Yesu, wakamchukua wakaenda naye mpaka nyumbani kwa Kuhani Mkuu. Lakini Petro akafuata kwa mbali” (Luka 22:54).

“Lakini wale wote waliomfahamu, pamoja na wale wanawake waliokuwa wamemfuata kutoka Galilaya, walisimama kwa mbali wakiyatazama mambo haya” (Luka 23:49).

Petro mwanafunzi wa Masihi wa karibu sana, alimkataa Yeye. Lakini baadaye alisamehewa na kawa mmoja wa watume. Wengi wanaojidai wafuasi wa Masihi siku hizi bado wanamonea haya. Hawataki kujitambulisha na Yeye kwa uongo wa kukosolewa.

“Kama mtu ye yote akinionea aibu Mimi na maneno Yangu, Mwana wa Adamu atamwonea aibu mtu huyo atakapokuja katika utukufu Wake na katika utukufu wa Baba na wa malaika watakatifu” (Luka 9:26).

**Unabii wa Biblia Arobainina Moja
Wanadamu wanao tikiza vichwa Masihi alikuwa Msalabani.**

“Wote wanionao hunidhihaki, hunivurumishia matusi, wakitikisa vichwa vyao” (Zaburi 22:7).

“Nimekuwa kitu cha kudharauliwa kwa washtaki wangu, wanionapo, hutikisa vichwa vyao” (Zaburi 109:25).

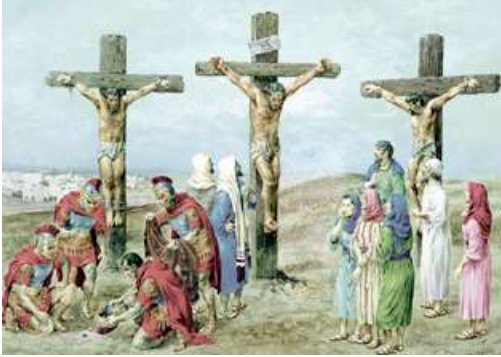
Kutimia

“Watu waliokuwa wakipita njiani wakamvurumishia matukano huku wakatikisa vichwa vyao” (Mathayo 27:39).

Unabii wa Biblia Arobainina Mbili
Maaskari watagawana mavazi ya Masihi kwa kipiga kura.

“Wanagawana mavazi yangu wao kwa wao na nguo zangu wakazipigia kura” (Zaburi 22:18).

Kutimia

“Maaskari walipokwisha kumsulibisha Yesu, walichukua nguo Zake wakazigawa mafungu manne, kila askari fungu lake. Ila walikubaliana wasilichane lile vazi Lake kwa maana lilikuwa halina mshono bali limefumwa tangu juu hadi chini. Wakaambiana, “Tusilichane ila tulipigie kura ili kuamua ni nani alichukue.” Hili lilitukia ili Maandiko yapate kutimizwa yale aliyosema, “Waligawana nguo zangu na mavazi yangu wakayapigia kura.” Hayo ndiyo waliyoyafanya wale maaskari” (Yohana 19:23,24).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Biblia Arobainina Tatu
Masihi atapewa divai na siki pale msalabani.

“Waliweka nyongo katika chakula change na walinipa siki nilipokuwa na kiu” (Zaburi 69:21).

Kutimia

“wakampa Yesu divai iliyochanganywa na nyongo ili anywe, lakini alipoionja, akakataa kuinywa” (Mathayo 27:34).

Nyongo na Divai nimchanganyiko uliyo tumiwa hasa kupunguza uchungu wakati wa kusulubiwa. Yesu hakukubaliana nayo.

Unabii wa Biblia Arobainina Nne
Masihi atalilia Mungu Mbona umeniacha.

“Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Kwa nini uko mbali hivyo kuniokoa? Mbali hivyo na maneno ya kuugua kwangu?” (Zaburi 22:1).

Kutimia

“Ilipofika saa tisa Yesu akapaza sauti akalia, “Eloi, Eloi lama sabakhani?” Maana yake, “Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?” (Mathayo 27:46).

Yesu alikuwa na uhusiano wa karibu na Mungu baba alipokuwa hapa duniani. Iihali Yesu alihitajika kulipa deni yetu uliyokuwa umetanganishwa na Mungu, na njia mwafaka ni Mungu baba amuacha Yesu. Kumuacha kwa harisi. Ilituweze kuunganika na Mungu.

Ahadi Zake kwetu ni, “Yalindenii maisha yenu msiwe na tabia ya kupenda fedha, bali mridhike na vile mlivyo navyo, kwa sababu Mungu amesema, “Kamwe sitakuacha wala sitakupungukia” (Waebrania 13;5).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Biblia Arobainina Tano
Hakuna Mfupa wa Masihi utavunjika.

“huhifadhi mifupa yake yote, hata mmoja hautavunjika” (Zaburi 34:20).

Kutimia

“Kwa hiyo maaskari wakaenda wakavunja miguu ya mtu wa kwanza aliyesulibiwa pamoja na Yesu na yule mwingine pia. Lakini walipomkaribia Yesu, wakaona ya kuwa amekwisha kufa, hivyo hawakuvunja miguu Yake. Badala yake mmoja wa wale maaskari akamchoma mkuki ubavuni na mara pakatoka damu na maji. Mtu aliyedona mambo hayo ndiye aliyetoa ushuhuda, nao ushuhuda wake ni kweli. Anajua kuwa anasema kweli, naye anashuhudia ili pia nanyi mpate kuamini. Kwa maana mambo haya yalitukia ili Maandiko yapate kutimia, yale yasemayo, “Hakuna hata mfupa Wake mmoja utakaovunjwa” (Yohana 19:32-36).

Ilikuwa ni desturi kuhalakisha kifo cha wale waliosulubishwa kwa kuvunja miguu yao, hasa ikiwa siku ifuatayo ni siku takatifu, ukitazama wakati wa Yesu. Wakati huu kulikuwa na sikukuu ya Pasaka. Lakini Yesu alikuwa ameshaa kufa kwa Mioyo iliyovunjika.

Kama miaka maelfu halipo awali Musa aliwapatia wana Waisraeli maagizo ya Pasaka., yakuwa hawapasi kuvunja mifupa ya kondoo aliyeuliwa. Ukweli ni kuwa Yesu alikuwa Kondoo la Pasaka. Kama vile damu ya Pasaka iliwazingira Wana Waisraeli kutoka kwa adui zao wakiroho, hivyo ndivyo damu ya Yesu iliwazingira kwa muovu shetani. Itawapa uzima wa milele, uzima uliyo zidi wakati wanapoishi duniani.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Biblia Arobainina Sita
Moyo wa Masihi utadungwa na kuvunjika.

“Dharau zimenivunja moyo na nimekata tamaa, nimetafuta wa kunihurumia, lakini sikumpata ye yote, wa kunituliza, lakini sikumpata ye yote” (Zaburi 69:20).

“Nimemiminwa kama maji, mifupa yangu yote imetoka katika viungo vyake. Moyo wangu umegeuka kuwa nta, umeyeyuka ndani yangu” (Zaburi 22:14).

Kutimia

“Badala yake mmoja wa wale maaskari akamchoma mkuki ubavuni na mara pakatoka damu na maji” (Yohana 19:34).

Maji na damu ya Yesu ni hidhilisho kamili kuwa Yesu alikuwa amecha kufa. Alikufa kwa ajili ya moyo iliyovunjika.

Unabii wa Biblia Arobainina Saba
Masihi atachomwa ubavu Wake.

“Nami nitamiminia roho ya neema na maombi juu ya nyumba ya Daudi na wakazi wa Yerusalemu. Watanitazama mimi, Yule waliyemchoma, nao watamwombolezea kama mtu anayemwombolezea mwanawe wa pekee na kusikitika kwa uchungu kama anayemsikitikia mzaliwa wake wa kwanza wa kiume” (Zekaria 12:10).

Kutimia

“Badala yake mmoja wa wale maaskari akamchoma mkuki ubavuni na mara pakatoka damu na maji” (Yohana 19:34).

“Tena Maandiko mengine yanasema, “Watamtazama Yeye waliyemchoma kwa mkuki.” (Yohana 19:37).

Unabii wa Biblia wa Arobaini na Nane Kutakuwa na hali ya giza wakati Masihi atakufa.

“Katika siku ile,” asema BWANA Mwenyezi, “Nitalifanya jua litue alasiri na kuifanya dunia iwe giza wakati wa mchana mwangavu” (Amosi 8:9).

Kutimia

“Ilikuwa kama saa sita mchana, kukawa na giza katika nchi yote mpaka saa tisa, kwa sababu jua liliacha kutoa nuru. Pazia la hekalu kwa sababu jua liliacha kutoa nuru. Pazia la hekalu likachanika vipande viwili” (Luka 23:44, 45).

Unabii wa Biblia Arobainina Tisa

Masihi atazikwa kwenye makaburi ya matajiri.

“Wakamfanyia kaburi pamoja na waovu, pamoja na matajiri katika kifo chake, ingawa hakutenda jeuri, wala hapakuwa na hila kinywani mwake” (Isaya 53:9).

Kutimia

“Ilipofika jioni, alifika mtu mmoja tajiri kutoka Arimathea aitwaye Yosefu, ambaye pia alikuwa mwanafunzi wa Yesu. Akamwendea Pilato, kumwomba mwili wa Yesu. Pilato akaamuru apewe. Yosefu akauchukua mwili wa Yesu, akauviringishia nguo ya kitani safi nyeupe na kuuzika kwenye kaburi lake mwenyewe jipya alilokuwa amelichonga kwenye mwamba” (Mathayo 27:57-60).

Sehemu ya 5 – Kufufuka kwa Yesu kama vile imenukuliwa katika Maandiko ya Kiyahudi.

Unabii wa Biblia wa Hamsini Masihi atafufuka kutoka kwa wafu.

“Nimemweka BWANA mbele yangu daima. Kwa kuwa yupo mkono wangu wa kuume, sitatikiswa. Kwa hiyo moyo wangu una furaha na ulimi wangu unashangilia, pia mwili wangu utapumzika salama, kwa sababu hutanitelekeza kuzimu wala hutaacha Mtakatifu Wako aone uharibifu. Umenijulisha njia ya uzima, utanijaza furaha katika uwepo wako, pamoja na furaha za milele katika mkono wako wa kuume” (Zaburi 16:8-11).

Kutimia

“Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu akamwondolea uchungu wa mauti, kwa sababu haikuwezekana yeye kushikiliwa na nguvu za mauti. Kwa maana Daudi asema kumhusu yeye: ‘Nalimwona Bwana mbele yangu siku zote. Kwa sababu yuko mkono wangu wa kuume, sitatikisika. Kwa hiyo moyo wangu unafurahia na ulimi wangu unashangilia, mwili wangu nao utaishi kwa tumaini. Kwa maana hutaniacha kaburini, wala hutamwacha aliye Mtakatifu wako kuona uharibifu. Umenionyesha njia za uzima, utanijaza na furaha mbele zako.’

“Ndugu zangu Waisraeli, nataka niwaambie kwa uhakika kwamba baba yetu Daudi alikufa na kuzikwa, nalo kaburi lake lipo hapa mpaka leo. Lakini alikuwa nabii na alijua ya kuwa Mungu alikuwa amemwahidi kwa kiapo kwamba angemweka mmoja wa wazao wake penye kiti chake cha enzi. Daudi akiona mambo yaliyoko mbele, akanena juu ya kufufuka kwa Kristo, kwamba hakuachwa kaburini, wala mwili wake haukuona uharibifu” (Matendo 2:24-31).

Yesu yuko hai!

Unabii wa Biblia Hamsini na Moja
Masihi atazaliwa upya kutoka kifo kama Mwana wa Mungu.

“Nitatangaza amri ya BWANA : yeye aliniambia, “Wewe ni mwanangu, leo nimekuwa Baba yako” (Zaburi 2:7).

Kutimia

“Nasi tunawaletea habari njema kwamba yale Mungu aliyowaahidi baba zetu sasa ameyatimiza kwetu, sisi watoto wao kwakumfufua Yesu, kama ilivyoandikwa katika Zaburi ya pili, “ ‘Wewe ni mwanangu, leo nimekuzaa.’ Kwa kuwa Mungu alimfufua kutoka kwa wafu asioze kamwe, alitamka maneno haya: “ ‘Nitakupa wewe baraka takatifu zilizo za hakika nilizomwahidi Daudi.’ Kama ilivyosemwa mahali pengine katika Zaburi, “Hutamwacha Mtakatifu wako aone uharibifu” (Act 13:32-35).

“Kwa maana ni malaika yupi ambaye wakati wo wote Mungu alipata kumwambia, “Wewe ni Mwanangu, leo Mimi nimekuzaa?”(Waebrania 1:5).

Fumbo lilofunuliwa. Yesu alifufuka kutoka wafu kama “kiupe kipia” au kiupe ambacho hakijawai kuwepo hapo awali.

“Kwa hiyo kama mtu akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipya, ya kale yamepita, tazama, yamekuwa mapya” (2 Wakorintho 5:7).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Biblia Hamsini na Moja
Masihi atarudi tena mbinguni kwa Mungu.

“Ulipopanda juu, uliteka mateka, ulipokea vipawa kutoka kwa wanadamu, hata kutoka kwa wale walioasi, Ee BWANA, ili wewe upate kuishi huko” (Zaburi 68:18).

Kutimia

“Akiisha kuwaongoza mpaka kwenye viunga vya Bethania, akainua mikono Yake juu na kuwabariki. Alipokuwa anawabariki, akawaacha, akachukuliwa mbinguni” (Luka 24:50-51).

Unabii wa Biblia Hamsini na Tatu
Messaya ataketi mkono wa kuria wa Mungu katika kiti cha enzi.

“BWANA amwambia Bwana wangu: “Keti mkono wangu wa kuume, mpaka niwafanye adui zako kuwa mahali pa kuweka miguu yako” (Zaburi 110:1).

Kutimia

“Basi, kwa kuwa mmefufuliwa pamoja na Kristo, yatafuteni yaliyo juu, Kristo aliko, ameketi mkono wa kuume wa Mungu” (Wakolosai 3:1)

“Mwana ni mng’ao wa utukufu wa Mungu na mfano halisi wa nafsi Yake, akivihifadhi vitu vyote kwa neno Lake lenye uweza. Akiisha kufanya utakaso kwa ajili ya dhambi aliketi mkono wa kuume wa Ukuu huko mbinguni” (Waebrania 1:3).

“Mungu alimtukuza akamweka mkono wake wa kuume kuwa kiongozi na Mwokozi ili awape Israeli toba na msamaha wa dhambi” (Matendo 5:31).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Sehemu ya 6 – Muhtasari wa Unabii wa Masihi.

Unabii wa Masihi kwa muhtasari Unabii kuhusu Yesu

Kuna zaidi ya unabii 300 yule Yesu alitimiza wakati wa kuzaliwa kwake, maisha kifo na kufufuka kwake, lakini tazama kama mfano tu kumi na saba wale walikuwa mashuhuri.

Welekeo ulio kusanywa kinyume na hawa kumi na saba ilitabiriwa inakuwa imeteshana ama imelingana na nafasai moja ndani ya:

480,000,000,000,000,000,000,000,000,000. (480 billioni x 1 billion x 1 Trillioni).

Katika maisha yake Yesu Kristo mwenyewe kuna zaidi ya unabii 3000 uliweza kutimiza. Ni ya dhikika kuwaza ya kwamba haya yote unabii itatimizwa na mtu mmoja. Tukiwa nafasi moja kwa habari iliyofuatwa na sufuri 1818! Kukupa wewe wazo la ukubwa wa hii jamba fikiri juu ya mpira uliyewekwa na eletrioniki (million billion, mbili na nusu humaliza mstari mmoja ukiwa na kipimo tafakari kupanua kwa kiwango cha ulimwengu umekuwa miaka ya mwangaza billion nne katika kiepnyo (mwaka wa mwangaza ukiwa umbali ambao mwangaza hutembea katika mwendo wa zaidi ya maili 186,000 kwa sekundi.

Zidisha hii kwa quadrillion 600. Kutoka kwa kikapu cha eletroniki,toa eletroniki moja na “uipake”rangi nyekudu na uirudishe kwa kikapu na vizungushe pamoja na zingine kwa miaka mia. Pumba za mwanadamu na utume achukue atoe wakati wa kwanza.

Haiwezekani? Kwa wakati sawa, Kristo aliishi na kufa kulingana na maandiko “ajali” haiwezekani?kwa wakati sawa, Yesu Kristo aliishi na kufa na kufufuka, ns sasa anaishi kulingana na maandiko na haya yote kwa “ajali”

Isaya 42:9 inasema, “Tazama, mambo ya kwanza yametokea, nami natangaza mambo mapya, kabla hayajatokea nawatangazia habari zake

---

² Pratney, Winkie, kitabu cha WAFUASI WA YESU (FOLLOWERS OF JESUS) – Bethany House Publishers, Minneapolis, MN. 1977 uk. 72.

Sehemu ya 7 - Unabii wa Kihistoria

Unabii wa Biblia wa Hamsini na Nne Unabii kuhusu mji wa Yeriko³

“Wakati ule Yoshua akatamka kiapo hiki akasema, “Alaaniwe mbele za BWANA mtu atakayeinuka kuujenga tena mji huu wa Yeriko, “Kwa gharama ya mzaliwa wake wa kwanza wa kiume ataweka misingi yake, kwa gharama ya mtoto wake wa mwisho ataweka malango yake.” (Joshua 6:26)

Kutimia

Joshua 6:26 iliandikwa wakati 1380 BC. Huu unabii ulitabiriwa haswa kabisa.

1. Jiji la Jeriko litajengwa
Lilitimizwa wakati mfalme Ahabu alikuwa na Hiel akajenga.
2. Wakati wale waujenga waliweka misingi wa Jeriko mwana wake atakufa.
Lilitimizwa wakati mwanaye Hiel wa Abiramu alikufa.
3. Wakati wajeunga waliweka lango zajiji mtoto wake mdogo atakufa.
Lilitimizwa wakati mtoto wake mdogo Hiel alikufa (1 Wafalme 10:34).

Unabii wa Hamsini na Tano wa Biblia Unabii wa Danieli kuhusu kuja kwa Masihi Yerusalemu.

Jambo moja la kushangaza la Unabii katika neno lake Mungu ni unabii wa Danieli sura ya 9 kusema ile siku haswa Yesu atakapo ingia. Yerusalemu kusulubishwa miaka **500 nyumaye ndio ifanyike!**

Danieli alikuwa maonyeshwa unabii mwingi katika maono sura ya 9 imeandikwa malaika Gabrieli kuja kwa Danieli na kusema unabii wa kushangaza sana kwake. Jaliwambia watu wa Mungu watakuwa na kipindi cha wiki 70 kama wamesahaulika kwa historia, kwa huu muda mambo kaddhaa yatatendeka.

³ Wayne Mckellips – haki miliki 1996, 1999, 2000. <http://www.trustthebible.com/prophecy.htm>

Wiki ya 69 kwa 70 imeweza kutimizwa kwa kihistoria kuna kunyamaza miaka elfu na tena wiki ya mwisho itatimizwa. Hii ni jambo la kawaida kwa unabii wa Biblia. Katika njia za kiroho tuko wiki ya mwisho kwa maisha yetu sasa.

Neno wiki ni “shabua” lilikuwa Kiebrania inamaanisha saba, ni kama kusema dazani. Agano la kale lote linadhibitisha hii shikanishwa na miaka (Walawi 25).

Danieli alifikiri kwa kipindi cha miaka saba kwa kila “wiki”.

Tutaenenda kutazamia wiki ya 69 ile sasa ni historia na unabii uliotimizwa kwa njia ya kiungu.

Mwaka katika agano la kale haukuwa na siku 365 lakini siku 360; imedhibitishwa katika mwanzo 7:11-8:3. Inaelezea gharika lilika siku 150 na tena inatupa sisi kipindi cha miezi tano.

Mwanzo wa tokeo la huu unabii ni kujadiliwa kwa himizo la kulijenga tena Yerusalemu, mpaka njia ukuta na handaki la maji kama kizuizi kinyume na adaui zao. (Danieli 9:25).

Mwanzo ilikuwa kuweka himizo kujenga tena jiji nah ii ilipeanwa katika Nehemia 2:1. Ilikuwa mwezi wa Nisan mwaka wa 20, mwaka wa mfalme Artaxerxes. Alianza kutawala katika 465 BC + maika 20 = 445 BC kwa hivyo amri ilitendeka katika 445 BC mwezi wa Nisan 445 BC Nisan= Machi 14,

$69 \text{ wiki} \times 7 \times \text{siku } 360 = \text{siku } 173,880$

Sasa kwa hisabati zingine.

Kutimia

Ongeza kwa Machi, 14 445 BC siku 173,880 = Aprili 6, 32AD na ni siku ile haswa Yesu aliingia Yerusalemu akiwa juu ya punda kwa uingizo wa ushindi. Ni unabii wa kushangaza aje na timizo!

Unabii wa Biblia wa Hamsini na Sita

Moja za unabii wa kushangaza iliyotolewa na Ezekiel.

Ilikuwa msemo wa kila mwezi (inaweza kuwa hata sasa) Wanana wa kurudi kwa Wana Waisraeli kwa nchi yao ya ahadi, baada ya kutokuwa kwa zaidi ya miaka 1900. Mwaka ulikuwa 1948!

Katika 70 AD kidogo miaka baaya ya kufufuka kwake Yesu, mkuu wa Kirumi Titus alikuja na kuharibu Yerusalemu wayahudi walitawanywa kote ulimwenguni starabu mwingi ulikuja Israeli kuiba lake Mungu. Nyumaye katika 1940's Hilter akajaribu kuharibu kuwepo kwa Waisraeli katika ulimwengu.

Ni jamii hii tu ya watu iliweza kuendelea kuishi miaka elfu bila nchi.

Katika 1948 (wakati wa maisha yangu) baada ya vita vya pili vya dunia na mwanguko wa Hitler, Wayahudi wakaja pamoja na kufanya kuwa nchi mpya inayoitwa Israeli. Nilioa kwa Televisheni! Niliona muungano wa mataifa ukipigia kura kuwa nah ii.

Ezekieli alipewa hii unabii kwa njia isiyo ya kawaida kutoka kwake Mungu.

“Kisha chukua bamba la chuma, ukalisimamisha liwe kama ukuta wa chuma kati yako na huo mji, nawe uuelekeze uso wako. Huo mji utakuwa katika hali ya kuzingirwa, nawe utauzingira. Hii itakuwa ishara kwa nyumba ya Israeli.

“Kisha ulale kwa upande wako wa kushoto na uweke dhambi za nyumba ya Israeli juu yake. Utazibeba dhambi zao kwa idadi ya siku utakazolala kwa huo upande mmoja.

Nimekupangia idadi ya siku kama miaka ya dhambi yao. Kwa hiyo kwa siku 390 utabeba dhambi za nyumba ya Israeli.

“Baada ya kumaliza hili, lala chini tena, wakati huu ulale chini kwa upande wa kuume, uchukue dhambi za nyumba ya Yuda. (Ezekieli 4:3-6).

Mungu alisema hii itakuwa ishara kwa Waisraeli alimwambia Ezekieli alalie wake wa kushoto siku 390 (ikisimamia miaka 390) na tena alale upande wa kulia kwa siku 40 (ikisimamia miaka 40). Yote ikawa miaka 430. Hii itakuwa ishara ya kwamba adhabu yao itakuwa ya miaka 430.

Nyakati za 536 BC waliachiliwa kutoka Babiloni. Ukihesabu miaka 70 ya utumwa huko Babiloni, walikuwa bado miaka 360 imebaki (430-70) =360.

Ihali hakuna lililo tendeka mwisho wa kipindi cha miaka 360. Wengi wa Wayahudi walikuwa bado Babiloni, sasa inajulikana kama Iraq na Iran, na walikuwa wamerudi nyuma tu. Walikataa kutbu dhambi kwa kutotii kwao.

Suruhi la hii fumbo iko katika Walawi 26 pale inaelezea ya kwamba adhabu ya Waisraeli inategemea na kutii na kutotii kwa amri zake. Mungu alisema ya kwamba ikiwa Wana Waisraeli hawatatubu adhabu yao itaongezwa kwa 7⁴.

Hii inamaanisha miaka 360 ya adhabu iliyotabiriwa na Ezekieli iliongezwa na 7 (360 x 7= 2,520 miaka ya Biblia. Mwaka wa Biblia ulikuwa siku 360. kubadili kwa kalenda zetu hiyo itakuwa 2,483.8 miaka (2,520x360=siku 907, 200/miaka 365.25=2,483.8).

Kutimia

Kuisha kwa utumwa wa Babiloni ulikuwa:	536BC
<u>Kuongeza</u>	2,483.8 Siku za kalenda
Inakuwa	1,947.4.
Weka kwa miaka sufuri: Baina ya 1 BC na AD 1	1
Kwa hivyo utumwa wa wana wa Israeli utaisha	Mei1948 .
Na hii ndio siku ile Israeli ilikuja kuwa nchi, Mei 14, 1948.	

⁴ Grant Jeffreys, The Signature of God {Sahih ya Mungu ukurasa 167} (Toronto, Ontario: Frontier Reseach Publications, Inc. 1996)

Hii ni dhibitisho tosha ya kwamba Mungu ndiye Mwandishi wa Biblia.

Unabii kama huu kutimia kwa njia kama hii ni zaidi ya kufinyiliwa kwa kwa mwanadamu.Tena inaonyesha kwamba Israeli ni sehemu ya mpango wake Mungu na eti tunaishi siku za kispesheli ; wengine waziita siku za mwisho. Hatujui wakati kila kitu kitafanyika, lakini twajua ya kwamba jambo la Biblia la kihistoria liliweza kufanyika.

Unabii wa Hamsini na Saba wa Biblia;

Unabii Uliotimia: Dhibitisho la kutegemea Biblia na Hugh Ross, Ph.D.⁵

Miongoni mwa vitabu zote zimeweza kuandikwa Biblia ni ya kipekee na hutabiri mambo haswa kwa –udani – miaka mingi , wakati mwingine kwa karne kabla ije kutendeka karibu unabii. 2500 umeonekana katika makaratasi ya Biblia, kama 2,000imeweza kutimika kabisa bila makosa.

(Yaliyo baki 500tunapo karibia siku za mwisho itaonekana kujifungua kama siku zitakapo kuwa zikiendelea).kwa kuwa uwezekano wa kila moja ya hizi unabii kuwa zimetimizwa kwa nafasi ya kiwango chini kuliko moja kwa kumi (umbo la kushikilia kale)na kutoka unabii kunazo sehemu za kutegemea moja na mwingine kinyume kwa unabii wote umeweza kutimizwa kwa nafasi bila makosa chini ya moja kwa 102000(Hiyo ni 1 ikiwa na 2000 sufuri (kuandika nyumba)!

Mungu si yeye pekee, ilhali mwenye hutumia mambo ya baadaye kupata umakini wa watu.Shetani hata yeye hufanya hivyo. Kupitia dairvoyants(Kama Jeanne Dixon na Edgar Cayce)Maroho ya kishetani na wengine huja kutabiri wa kwa maana, hata kama ni chache ikiwa na wingi kama asilimia sitini hakika, haiwezi kuwa kamili kabisa.Misemo kutoka kwa shetani, kuendelea, hukosa kulingana na maelezo ya unabii wa Biblia, tena haina mwito wa kutubu.

Mtihani wa acid wa kutabua nabii wa Mungu umeweza kuandikwa na Musa katika Kumbukumbu 18:21-22.Kulingana na vipengele za Biblia (na zingine)Nabii wa Mungu kutokana na mnenaji wa kishetani ni asilimia 100 utabiri wao na hakuna nafasi ya makosa.

Kama uchumi huruhusu maelezo yote ya unabii wa Biblia kwamba umeweza kutimilika ile inafuatia kwa mazungumuzo ya hatua ya juu iliyofupishwa,kiwango cha mradi na nguvu za uumbaji zinaelezea matokeo. Wasomaji wanahimizwa kuchangua wengi na kufanya utafiti kuhusu historia yao.

(1)Nabii Isaya alitabiri kuhusu mshindi aliyeitwa Cyrus ataharibu Babiloni na kushinda wa Msiri .Pamoja na wengi walio julikana ulimwengu. Isaya akasema, atafikiri kuleta wayahudi na kuwaweka huru bila malipo yeyote (Isaya 44:28, 45:1na 45:13). Isaya alitabiri miaka 150 mbele ya Cyrus kuzaliwa miaka 180 mbele Cyrus alitenda moja ya hizi na akafanya hatimaye akafanya yote na mbele miaka 80 kabla ya uhamisho wa Wayahudi.

(Uwezekano wa nafasi ya kutimiza =kwa 1015).

---

⁵ <http://www.reasons.org/>

(2)Babiloni iliyo na nguvu maili 196, ilifungiliwa na handaki la maji, lakini kwa ukuta maradufu 330ft kwenda juu kila, sehemu 90ft unono. Imesemwa na mtu hajulikani wazo lisilo weza kuharibiwa bado manabii wawili wa Biblia walitangaza. maangamizi yake.Hawa manabii waliendelea kutabiri uharibifu utazuiwa na wapiti njia, kwamba hiyo jiji halitawahi kuwa na watu na mawe tena haitawahi tumiwa kujenga tena (isaya 13 :17-22)na Yeremia 51:26,43)Maelezo yao ni katika kweli, hati mzuri za kihistoria ya pahali pa usalama palipo julikana.

(Uwezekano wa nafasi ya kutimilika=1 kwa 109)

(3)Eneo haswa na kujenga kwa Yerusalemu viunga tisazilikuwa zimetabiriwa na Yeremia kama miaka 2600 iliyoisha. Alikuwa ananena wakati kuhusu hii jambo la ujenzi “siku za mwisho”hii ni kipindi cha wakati ule Waisraeli walizaliwa mara ya pili kama taifa mahali pa wa Palestina (Yeremia 31:38-40). Kuzaliwa huku kukawa kwa kihistoria mwaka wa 1948, na kujengwa viunga tisa. Kukaendelea sawasawa kwa hizo vijiji kulingana na vile ilivyotabiriwa.

(Uwezekano wa nafasi ya kutimiza= 1kwa 1018).

(4) Nabii Musa akatabiri (na maneno ya kuongeza ya Yeremia na Yesu)kwamba taifa la Kiyahudi la kale lita shindwa mara mbili na watu watachukuliwa na kuwa wa tumwa kila wakati kwanza na Wababiloni (kwa kipindi cha miaka 70) na tena na ufalme wa dunia wanne (tuna fahamu kuhusu serikali ya kirumi).Pili watahinda, Musa akasema , watatekwa nyara Wayahudi kwenda Msiri na meli, wakiuzwa na kupatiana kama watumwa kila eneo la ulimwengu. Yote maili ya haya utabiri ilitimizwa kabisa, kwanza katika 60B.C na pili 70 A.D. Mnenaji wa Mungu akaendelea kusema. Wayahudi wataendelea kutawanyika pote duniani. Kwa vizazi vingi lakini bila kufanana na watu wengine wa mataifa, na kwamba siku moja Wayahudi watarudi kwa Palestina kuazilisha tena taifa lao .(Kumbukumbu 29;Isaya 11:11-13, Yer 25:11,Hosea3:4-5,Luka21:23-24). Hiki kipengele cha unabii kinamaliza miaka 3500 ya historia mpaka kumalika kwa utimizo wa maisha yetu .

(Uwezekano wa nafasi ya kutimika=1kwa 120.)

(5) Yeremia alitabiri kwamba kuzidi kuwa na mchanga wa dhana na kuweko kwa maji Edomu (leo ni sehemu ya Yorodani)itakuwa tasa, hakuna atakayekaa hilo shamba bure.(Yeremiah 49:15-20)Ezekieli 25:12-14)Maelezo yake haswa hutuelezea historia ya sasa ni sehemu isiyo na manufaa.

(Uwezekano wa nafasi ya kutimika ni 1kwa 105.)

(6)Siku ile Eliya alitoka kwa hii dunia kwa njia ya kiungu alitabiri bila chuki- na sawa sawa kulingana na mshahidi wa kuona kwa kikundi cha wanabii hamsini(2kings 2:33-11).

(Uwezekano wa nafasi ya kutimika =1kwa 109.)

(7) Jahazieli alitabiri kwamba mfalme Johoshafati na kikundi kidogo cha wanaume watawashinda watu wakuu, wamejipanga vilivyo walio na ujuzi jeshi hata halistahili kupigana. Kama ilivyo tabiriwa, mfalme na jeshi lake walisimama kuona maadui wao wakishindwa kwa njia isiyo ya kawaida mpaka mtu wa mwisho (11Nyakati 20).

(Uwezekano wa nafasi ya kutimika = 1 kwa 108).

(8) Nabii mmoja wa Mungu (asiyejulikana jina lakini pengine Shemiah (alisema siku za baadaye mfalme wa Yuda anayeitwa Josiah, atachukuwa mifupa ya makuhani wanaye omba Miungu (makuhani wa “eneo la juu) wa Israeli mfalme Jeroboamu na kuchoma yote kwa madhabahu ya Jeroboamu. I Wafalme 13:2na 2 Wafalme 23:15-18). Hii jambo lilitokea karibu miaka 300 baada ya kutabiriwa.

(Uwezekano wa nafasi ya kutimilika 1 kwa 1013).

Tukiona ya kwamba Biblia hujidhihirisha kuwa hati ya kuaminika kunayo kila sababu kutarajia kwamba hata inayo bakia 500, imewekwa kwa wakati wa mwisho hata hivyo itatimizwa mpaka mwisho.

Nani anaweza kosa kutabua hizi tokeo , na chini kabisa kukosa hizi Baraka sisizo weza kupimwa zinazopewa mwandishi wa Biblia Yesu Kristo?(Tazama karatasi iliyo na andikwa Neema na uone faida hizo).Kuna uwezekano mtu anaye kuchukuwa onyo la hukumu lake Mungu kwa urahisi,kwa wale hukataa ile wanajua ni kweli kuhusu. Yesu Kristo na Biblia ama anaye kataa Yesu Kristo anayenenwa maishani mwao?

Unabii wa Biblia wa Hamsini na Nane

Unabii kuhusu kurudi kwa Waisraeli katika nchi yao.

Katika 70AD Warumi waliharibu Israeli na kuwatawanyisha Wayahudi ulimwengu mzima. Katika mwisho wa 1930 na mapema 1940s. Sasa Hitler alijaribu kumaliza Wayahudi wote waliokuwa wakiishi Uropa.

Waisraeli hawakuwahi kuishi kuwa watu, lakini tena hawakuwahi kuwa na shamba ama kuwa na nchi yao. Walitawanyika miongoni mwa nchi za ulimwengu mzima.

“Nitawatawanya ninyi miongoni mwa mataifa na kuufuta upanga wangu na kuwafuatia. Nchi yenu itaharibiwa, nayo miji yenu itakuwa magofu”(Walawi 26:33).

BWANA atawatawanya miongoni mwa mataifa na ni wachache wenu tu watakaosalia miongoni mwa mataifa hayo ambayo BWANA atawafukuzia” (Kumbukumbu 4:27).

“Kisha BWANA atawatawanya miongoni mwa mataifa yote, kutoka mwisho mmoja wa dunia hadi mwingine. Huko mtaabudu miungu mingine, miungu ya miti na ya mawe, ambayo ninyi wala baba zenu hamkuijua” (Kumbukumbu 28:64).

Nafasi ya Waisraeli kuishi ilikuwa karibu kushindikana. Hakuna watu wengine wanaweza kuishi bila nchi !Ihali Mungu alitabiri siyo tu mtawanyiko wa Israeli bali pia kurejeshwa tena.

“Nitawarejeza tena watu wangu Israeli waliohamishwa, wataijenga tena miji iliyoachwa magofu, nao wataishi ndani mwake. Watapanda mizabibu na kunywa divai yake, watalima bustani na kula matunda yake. Nitaipanda Israeli katika nchi yao wenyewe, hawatang'olewa tena kutoka katika nchi ambayo nimewapa.” Asema BWANA Mungu wenu” (Amosi 9:4, 15).

Ezekieli 36:24-30 Inasema “ *‘Kwa kuwa nitawaondoa ninyi toka katika mataifa, nitawakusanya kutoka katika nchi zote na kuwarudisha kwenye nchi yenu wenyewe.*

25 Nitawanyunyizia maji safi, nanyi mtakuwa safi, nitawatakasa kutoka katika uchafu wenu wote na kutoka katika sanamu zenu zote.

26 Nitawapa moyo mpya na kuweka roho mpya ndani yenu, nitaondoa ndani yenu moyo wenu wa jiwe na kuwapa moyo wa nyama.

27 Nami nitaweka Roho yangu ndani yenu na kuwafanya ninyi mfuata amri zangu na kuwafanya kuwa waangalifu kuzishika sheria zangu.

28 Mtaishi katika nchi niliyowapa baba zenu, ninyi mtakuwa watu wangu nami nitakuwa Mungu wenu.

29 Nitawaokoa ninyi kutoka katika unajisi wenu wote. Nitaita nafaka na kuiongeza iwe nyingi sana nami sitaleti njaa juu yenu.

30 Nitaongeza matunda ya miti na mazao ya mashamba, kwamba msipate tena aibu miongoni mwa mataifa kwa ajili ya njaa.” (Ezekieli 36:24-30)

Kuna unabii wenye nguvu katika Ezekieli 37, Yeremia na Maandiko mengine mengi.

Kutimia

Katika mwisho wa 1800s na mapema 1900s walianza kurudi mahali palipo julikana kama Israeli kulikuwa na vita vya kiulimwengu ambapo Mungu alitumia Wabritoni na Waamerika kutimiza mapenzi yake.

Katika 1948 mei 14 Waisraeli wakakuwa taifa rasmi. Baadaye katika 1967 na 1976 wakati wa vita na nchi jirani Israeli wakanyakuwa Yerusalemu tena.

Huu ulikuwa mwanzo wa kiamama”Tukio hili lilihitajika kabla ya mfalme Masihi kurudi ulimwenguni, na hisi kuwa nime bahatika kuweza kushuhudia tukio hili nikiwa umri wa miaka nane tu.

Kulingana na unabii wa Biblia kuhusu yatakayo jili na kurudi kwa Masihi, tukio hili lilianzisha majira ya nyakati za mwisho. Imekuwa ikiendelea tangia.

Hati za kikukuo za ziwa tasa = Dhibitisho lisilo la kawaida.

Kabla ya hata katika mkesho wa Israeli kukuwa taifa katika 1947 na 1948. Funuo la ajabu la hati za kikukuo za kale zilizokuwa zimefichwa katika pango huku Israeli asili ya dhehebu ya Israeli. Hati hizo za kikukuo zilikuwa zaidi ya miaka 2,000.

Kijana mchungaji wa mifugo alirusha jiwe ndani ya pango karibu na Qumran Israeli na badala ya kufurusha muwindaji alisikia jiwe lake “limegonga kitu”. Alifichua nyungu nyingi maridadi zilizojazwa n hati za kikukuo za kale.

Vasuli, including a 'small jar', from the Qumran excavations.

Matokeo ni kwamba kitabu chote cha Isaya kilipatikana pamoja na vitabu vya zaburi Ayubu, Habakuki na vitabu vingine saba za Biblia zilizo kamilika na nyingine nyingi. Na vipande vingine mingi vya kikukuo. Pia walipata rekodi ya dhehebu hii lililo amini, walikuwa na unabii na waliamini kwamba siku yakiana ingefika ambapo “watoto wa giza” watakuwa na umbishi na watoto wa mwangaza mara ya mwisho. Walikuwa wanamtafuta Masihi maisha yao yote ilikuwa ya kujitakasa kwa Mungu nah ii ilidhibitika kwa maisha yao yote yakila siku. Hizi hati za kikukuo ziko katika makavazi Yerusalemu.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Sehemu ya 8- Kurudi Mara ya Pili kwa Masihi

Unabii wa Hamsini na tisa wa Biblia Masihi, Mfalme anakuja mara ya pili.

Imekisiwa ya kwamba kila ahadi katika Biblia kwa kurudi kwa Masihi mara ya kwanza, kuna ahadi tano za kurudi kwake.

Yesu mwenyewe akawaambia wanafunzi wake mambo mengi kuhusu kurudi kwake mara ya pili.

“Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni, wanafunzi wake wakamjia mahali pasipo na watu, wakamwuliza, “Tuambie, mambo haya yatatukia lini, nayo ni nini dalili za kuja kwako na za mwisho wa dunia? (Mathayo24:3).

Yesu akajaribu hao na kuwaambia (Mathayo24:1-13)

1. Wengi watakuja wakisema wao ni wafalme, lakini ni waongo
2. Hakuta kuwa na vita na fungu za vita.
3. Mataifa yatapitanga wao kwa wao.
4. Mangojwa yataenea kwa kasi.
5. Ukosefu wa chakula na ukame utaenea kwa kasi.
6. Kutingizwa kwa ardhi kutaenea kwa kasi.
7. Wengi watachukiana , na chuki itaenea kwa kasi.
8. Kutawa na manabii wa uongo.
9. Hali ya kupendana itapungua
10. Habari kuhusu Masihi itaenea kote duniani.
11. Kutakuwa na mpinga Kristo kota na ataenea hata hekaluni mwa Mungu.
12. Magumu na kuteseka wakati huo hakutawezekana kuvumilia.
13. Mambo ya takuwa sawa kama vile Nuhu alipokuwa kwa marehabuni. Watu hatangudua kuwa mwisho umefika. watakuwa na shughuli zao za kawaida, bila kujali uhalibifu na hukumu.

Baada ya mambo haya Masihi atarudi hapa ulimwenguni na kuweka ufalme wake na ulimwengu mpya.

Yesu akaadi kwamba wale wote watapokea dhawabu, lakini sio adhabu wakati haya yote itakayofanyika.

Kutimia

Masihi, mfalme hajarudi mara ya pili. Ihali ni kama yote matukio inafanyika sasa. Miporomoko ya ardhi inatangazwa kila uchao, kwa historia ya ulimwengu, watu wengi wanakufa na magojwa kuliko historia, na vita mara mingi ziko. Katika karne ya 20th vita kali ziliweza kuwa kuliko historia yote.

Yesu akawaonya ya kwamba hakuna atakaye jua siku hata saa hata malaika lakini ni Baba tu Mungu katika mbinguni anaye ua huo wakati haswa.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Unabii wa Sitini wa Biblia

Masihi, mfalme anakuja mara ya pili kwa watu wake wanao amini Yeye.

Kabla yake Yesu kupaa juu mbinguni baada ya kufufuka kwake aliwahakikishia watu atawarudia wana wake Israeli

“Nami nikienda na kuwaandalia makao, nitarudi tena na kuwachukua mkae pamoja nami, ili mahali nilipo, nanyi mpate kuwepo” (Yohana 14:3).

Kuna ahadi kuwa Mfalme, Masihi atarudia watu wake Israeli

“Hivyo Israeli wote wataokolewa kama ilivyoandikwa: ‘Mkombozi atakuja kutoka Sayuni, ataondoa kutokumcha Mungu katika Yakobo. Hili ndilo agano Langu nao nitakapoziondoa dhambi zao.’” (Warumi 11:26-27).

Kuna ahadi kwa mfalme Masihi atashinda adui wake wakati atakapo rudi.

“Hapo ndipo yule mwasi atafunuliwa, ambaye Bwana Yesu atamtekeza kwa pumzi ya kinywa Chake na kumwangamiza kabisa kwa ufunuo wa kuja Kwake” (2 Wathesolonike 2:8)

Unabii wa Biblia wa Tisini na Moja

Vita Dhidi ya Waisraeli.

Kuna unabii katika Zekari sura ya 14 inaelezea siku za mwisho kutakuwa na vita la Wana Waisraeli kabla mara ya pili ya kuja kwake Mfalme, Masihi.

(Zekari 14:2-9) “Nitayakusanya mataifa yote huko Yerusalemu kupigana dhidi yake, mji utatekwa, nyumba zitapekuliwa na wanawake watanajisiwa. Nusu ya mji watakwenda uhamishoni, lakini watakaobaki hawataondolewa kutoka mjini.

3 Kisha BWANA atatoka na kupigana dhidi ya watu wa yale mataifa, kama apiganavyo siku ya vita.

4 Siku hiyo miguu yake itasimama juu ya Mlima wa Mzeituni, mashariki mwa Yerusalemu, nao Mlima wa Mizeituni utagwanyika mara mbili kuanzia mashariki hadi magharibi, ukifanya bonde kubwa, nusu ya mlima ukisogea kuelekea kaskazini na nusu kuelekea kusini.

5 Nanyi mtakimbia kupitia kati ya bonde hilo la mlima wangu kwa kuwa litaenea hadi Aseli. Mtakimbia kama mlivyokimbia tetemeko la arahi katika siku za Uzia mfalme wa Yuda. Kisha BWANA Mungu wangu atakuja, nao watakatifu wote panaoja naye.

6 Siku hiyo hakutakuwepo nuru, baridi wala theluji.

7 Itakuwa siku ya kipekee, isiyo na mchana wala usiku, siku yajulikanyo na BWANA. Jioni inapofika nuru itakuwepo.

8 Siku hiyo, maji yaliyo hai yatatiririka kutoka Yerusalemu, nusu kwenda kwenye bahari ya mashariki na nusu kwenda kwenye bahari ya magharibi, wakati wa kiangazi na wakati wa masika.

9 BWANA atakuwa mfalme juu ya dunia yote. Katika siku hiyo atakuwepo BWANA mmoja na jina lake litakuwa jina pekee.”

Dondoo kutoka kwa Muamerikana aliyeishi Yerusalem Desemba 2000 www.forglory.org

“Rafiki yangu kutoka Yerusalemu alinikubusha leo kuwa ukiangalia Mji wa zamani wa Mzetiuni, utaona bonde la Kidron pia nyuma yake mlima ya maovu ya wazee upande ule mwingine. Mahali hapa pana jina hili kwa sababu kila mara kihistoria maadui walikuwa wametegea Yerusalemu, walikuwa akikaa juu yam lima huu kupanga mipango yao ya vita.... Kila mara! siku za leo nchi za kiamerica ukaa juu ya Mlima huu wa maovu! Zekariah 12:3 inasema kuwa mataifa yote itainukia Yerusalemu, hata nchi ambayo wewe yuko. Wako wapi walio kusanyika kwa ajili ya Yerusalemu? Katika Nchi ya Wamerica, ambayo iko na makao makuu juu ya Mlima wa Maovu!

Hakuna pahali ambapo tunaweza torokea hapa duniani kuepuka yale yatatokea. Hakutakuwa na wakati mwingine kabla au baadaya. Kuna hekalu moja tu – uwepo wa Bwana pekee. Taweza pitia wakati mugumu wakati huo lakini ebu tufurahie ukweli na siku ya Bwana inayo karibia. Wakati huu unastahili kuwa na uhusiano bora na Bwana kuepuka na kuwa safi nausiwe na moyo wakutenda kinyume naye au Neno Lake, ni sasa hivi! Dondoo kutoka kwa www.foryourglory.org

Wasomajia wa Biblia huhisia kuna aina tatu ya “wakati wa mwisho” vita. Wanatoa mfano wa vita ya Iraq (2003 -2006), ambayo in vita ya Wababeloni nambari moja. Yereimia 50-51 anaelezea kuhusu uhalifu wa Wababeloni.

Vita ya pili ni Unabii wa Ezekieli sura ya 38-39, inayoelezea mataifa inayojulikana kama Gog, Magog, Perisa, Ethiopia na Libya wataunda vita ya waisraeli siku za mwisho. Historia ya haya mataifa inaanzia Russia ikiunganuka na nchi za Kiarab. Majina yaweza fuatatawa. Hii iliandikwa 2006, hivi maajuzi kuna vita ya Waisraeli, ambayo imeazishwa na nchi hizi. Wasomi wanasema mwisho nchi zingine zitaungana katika Ezekiel sura 38-39.

Walimu wakinabii wanabisi kuwa amani ya muda imeazishwa na Kristo wa uongo, na mpinga Kristo itatokea baada ya vita hii.

Vita ya tatu itatokea ambayo wanasema ni ya mwisho huitwa Armageddon, itakuwa mwongozo wa kurudi kwa Yesu mara ya pili.

Sifikiri ya kwamba kama tunaweza onyesha haswa kabisa ni vita gani inatendeka katika habari za kila siku na kuziunganisha na maandiko Fulani. Watu wamekuwa wakipuuza kuhusu haya kwa karne kadhaa. Ilhali ikiwa hatuta tambua ukweli eti tuko katika “siku za mwisho” sisi ni wajinga.

Mungu yeye hutupa onyo la busara “Kwanza kabisa ni lazima mfahamu ya kwamba siku za mwisho watakuja watu wenye dhihaka wakidhihaki na kuzifuata tamaa zao mbaya.” “Lakini siku ya Bwana itakuja kama mwivi. Ndipo mbingu zitatoweka kwa kishindo kikuu na vitu vya asili vitateketezwa kwa moto, nayo dunia na kila kitu kilichomo ndani yake kitaunguzwa”(2pet3:4,10).

Miaka ya hivi karibuni mpaka mwaka wa 2006 Russia imekuwa ikikuza uhusiano wa karibu, na nchi za Arabia, nyingi kinyume na Wana Waisraeli kama vile hii historia imeweza kuandikwa. Hata sasa ninapo andika hiki kitabu Julai 13, 2006 vita ingine imeweza kutokea huko Israeli. Ilionekana kama Syria na Iran na kikundi chao iliyo tayari kupambana linahusika. Nia iliyo dhahiri yawa Russia, kulingana na wazo la wengine ni kwamba kuona ya kwamba Amerika kwa ulimwengu wote ndio pekee iko na nguvu zaidi kuanzia kwa anguko la muungano wa Soviet, na hii ndio njia yao kurudi tena.

Dondoo kutoka kwa Muamerikana aliyeishi Yerusalem Desemba 2000 www.forglory.org

“Kwa muda katika Russia, Rais Putin amerejesha tena ile bendera nyekudi ya kikomunisti kwa nyundo na mundu kama bendera tena na kuitwa kwa kutumia tena wito wa Stalin. Aanaendelea tena kuweka nguvu huko kushikana na nchi za kiarabu haswa Syria, Iran na Iraq.”

Zaidi ya kustuliwa na Russia hata mwisho wa 2005 nchi za uropa nyingi zimekuwa na msimamo mkali kinyume na Israeli. Wakikubaliana na waarabu wengi wale huita Waisraeli “wamiliki” katika 2005 na 2006 Iran wameitana kuharibu na kumaliza Israeli kabisa. Wengine wamefikiri ya kwamba Uropa wachukue Wayahudi. Hii ni chuki bila sababu ya kiunguni iliyopatikana katika Shetani mwenyewe.

Tisho hizi kwa wingi zimetokana na Russia kupeana silaha za vuta za hali ya juu kwa Iran kwa hii imekuwa tena 2006, na kwa nguvu wanawatisha waisraeli kwa kuharibu kabisa hao kuwamaliza na hizo silaha.

Hapa tunaelezea vita ya Unabii katika Ezekieli 38-39.

Ezekieli 38 :1-23 inasema,

1. *”Neno la BWANA likanijia kusema:*

2 *”Mwanadamu, kaza uso wako dhidi ya Gogu, katika nchi ya Magogu, mkuu wa Roshi, Mesheki na Tubali, tabiri dhidi yake*

3 *”na useme: ‘Hili ndilo BWANA Mwenyezi asemalo: Ee Gogu, mimi ni kinyume nawe, mtawala mkuu wa Roshi, Mesheki na Tubali.*

4 *”Nitakugeza kuelekea ulikotoka na kukutia ndoana kwenye mataya yako na kukutoa nje wewe pamoja na jeshi lako lote, yaani, farasi wako, wapanda farasi wako waliojiandaa tayari kwa vita, pamoja na kundi kubwa la watu wakiwa na ngao na vigao, wote wakipunga panga zao.*

5 *”Uajemi, Ethiopia na Putu watakuwa pamoja nao, wote wakiwa na ngao na kofia za chuma,*

6 *”pia Gomeri pamoja na vikosi vyake vyote na nyumba ya Beth-Togarma kutoka kaskazini ya mbali pamoja na vikosi vyake vyote, mataifa mengi wakiwa pamoja nawe.*

7 *”Jiandae, uwe tayari, wewe na makundi yako vyote ya watu wenye jeuri yaliyokusanyika pamoja nawe, nawe waamrishe.*

8 *”Baada ya siku nyingi utaitwa vitani. Katika miaka iyo utaitwa nchi ile ambayo imepona kutoka katika vita, ambayo watu wake walikusanywa kutoka katika mataifa mengi ili kuja katika milima ya Israeli, ambayo kwa muda mrefu ilikuwa imeachwa ukiwa. Wameletwa kutoka katika mataifa na sasa wote wanaishi katika hali ya salama.*

9 *”Wewe na vikosi vyako vyote na mataifa mengi yaliyo pamoja nawe mtapanda juu, mtawazoa kama tufani na kuifunika nchi kama wingu.*

10 *”Hili ndilo BWANA Mwenyezi asemalo: Katika siku ile mawazo yataingia moyoni mwako nawe utapanga mipango mibaya.*

11 *”Utasema, “Nitapigana vita na nchi ambayo vijiji vyake havina maboma, nitawashambulia watu wanaoishi kwa amani na wasiotarajia vita, wote wanaishi bila maboma na bila malango na makomeo.*

12 *”Nitateka mateka na kuchukua nyara mali za wale waliorudi kuishi katika mahame na wale watu waliokusanywa kutoka kwa mataifa, ambao sasa wana mifugo na mali nyingi, wanaoishi katikati ya nchi.”*

13 *”Sheba na Dedani pamoja na wafanya biashara wa Tarshishi na vijiji vyake vyote watakuambia, “Je, umekuja kuteka mateka? Je, umekusanya kundi lako la watu wenye jeuri ili*

kuchukua nyara mali, kutwaa fedha na dhahabu, kutunyang'anya mifugo na mali na kuteka nyara nyingi zaidi?' "

14 *"Kwa hiyo, mwanadamu, tabiri na umwambie Gogu: "Hili ndilo BWANA Mwenyezi asemalo: Katika siku ile, watu wangu Israeli watakapokuwa wanaishi salama, Je, wewe mwenyewe hutalijua hilo?"*

15 *"Utakuja kutoka kwako huko kaskazini ya mbali, ukiwa pamoja na mataifa mengi, wote wakiwa wamepanda farasi, kundi kubwa la watu wenye jeuri.*

16 *"Utakuja dhidi ya watu wangu Israeli kama wingu lifunikavyo nchi. Siku zijazo, Ee Gogu, nitakuleta wewe dhidi ya nchi yangu, ili kwamba mataifa wapate kunijua Mimi nitakapojionyesha mtakatifu kwa kukupitia wewe mbele ya macho yao.*

17 *" 'Hili ndilo BWANA Mwenyezi asemalo: Je, wewe si yule niliyenena juu yako katika siku za zamani kwa kupitia kwa watumishi wangu manabii wa Israeli? Wakati ule walitabiri kwa miaka mingi kwamba ningekuleta upigane nao.*

18 *"Hili ndilo litakalotokea katika siku ile: Gogu atakaposhambulia nchi ya Israeli, hasira yangu kali itaamka, asema BWANA Mwenyezi.*

19 *"Katika wivu wangu na ghadhabu yangu kali ninasema kuwa wakati ule patakuwepo tetemeko kuu katika nchi ya Israeli.*

20 *"Samaki wa baharini, ndege wa angani, wanyama wa kondeni, kila kiumbe kitambaacho ardhini, na watu wote walio juu ya uso wa nchi watatetemeka mbele zangu. Milima itapinduka, majabali yatapasuka na kila ukuta utaanguka chini.*

21 *"Nitaita upanga vita dhidi ya Gogu juu ya milima yangu yote, asema BWANA Mwenyezi. Upanga wa kila mtu utakuwa dhidi ya ndugu yake.*

22 *" Nitatekeleza hukumu juu yake kwa tauni na kwa umwagaji wa damu. Nitanyesha mvua ya mafuriko, mvua ya mawe na moto wa kiberiti juu yake na juu ya vikosi vyake na juu ya mataifa mengi walio pamoja naye.*

23 *" Nami hivyo nitakayoyonyesha ukuu wangu na utakatifu wangu, nami nitajijulisha mbele ya macho ya mataifa mengi. Ndipo watakapojua kuwa Mimi ndimi BWANA.'*

Ezekieli 39:1-12 Inasema,

1. *"Mwanadamu, tabiri dhidi ya Gogu useme: 'Hili ndilo BWANA Mwenyezi asemalo: Ee Gogu mimi ni kinyume nawe mtawala mkuu wa Roshi, Mesheki na Tubali.*

2 *"Nitakugeza kuelekea ulikotoka na kukuburuta. Nitakuleta kutoka kaskazini ya mbali na kukupeleka wewe dhidi ya milima ya Israeli.*

3" *Kisha nitaupiga upinde wako kutoka mkono wako wa kushoto na kuifanya mishale ianguke kutoka mkono wako wa kuume.*

4' *Utaanguka kwenye milima ya Israeli, wewe pamoja na vikosi vyako vyote na yale mataifa yaliyo pamoja nawe. Nitakutoa uwe chakula cha ndege wa aina zote walao nyama na cha wanyama wa mweituni.*

5 *"Utaanguka katika uwanja, kwa kuwa nimenena, asema BWANA Mwenyezi.*

6 *"Nitatuma moto juu ya Magogu na kwa wale wanaoishi kwa salama huko pwani, nao watajua kwamba Mimi ndimi BWANA.*

7 *"Nitalifanya jina langu takatifu lijulikane miongoni mwa watu wangu Israeli. Sitaliacha tena jina langu takatifu litiwe unajisi, nayo mataifa watajua kuwa Mimi BWANA ndimi niliye Mtakatifu wa Israeli.*

8 *"Hili jambo linakuja! Hakika litatokea, asema BWANA Mwenyezi. Hii ndiyo siku ile niliyosema habari zake.*

9 “ *‘Ndipo wale wanaoishi katika miji ya Israeli watakapotoka na kutumia hizo silaha kuwashia moto na kuziteketeza, yaani, kigao na ngao, pinde na mishale, rungu za vita na mikuki. Kwa miaka saba watavitumia kama kuni.*

10” *Hawatahitaji kukusanya kuni kutoka mashambani wala kukata kuni kutoka kwenye misitu, kwa sababu watatumia silaha kuwa kuni. Nao watawateka mateka wale waliowateka na kuchukua nyara mali za wale waliochukua mali zao nyara, asema BWANA Mwenyezi.*

11 “ *‘Siku ile nitampa Gogu mahali pa kuzikia katika Israeli, katika bonde la wale wasafirio upande wa mashariki kuelekea baharini. Jambo hili litazuia njia ya wasafiri kwa sababu Gogu na kundi lake la watu wenye jeuri lote watazika huko. Kwa hiyo litaitwa Bonde la Hamon-Gogua.*

12 “ *‘Kwa miezi saba nyumba ya Israeli itakuwa ikiwazika ili kuisafisha nchi.*

Mke wangu nami tuliweza kutembea huko Israeli 2006 na kuona kwa kiwiliwili vita kali hivi karibuni baina ya Waislamu na mpango wake Mungu kwa Waisraeli na Wayahudi. Nimeona Wakristo Wakiarabu wakichukua ndugu na dada Wakiyahudi.

Nimeona akiologia wa karne, mara mingi wakati mwingine ustarabu wa kuishi 27, ule unajaribu kuondoa Wayahudi kutokana na nchi ya ahadi.

Mungu ni mwanifu kwa ahadi zake na kusudi lake! Atakuwa mwaminifu kwa maisha yako, kwa zile ahadi amekunenea wakati umekuwa na uhusiano wa karibu naye.

Mungu atapigania Waisraeli hii vita. Ilhali naamini ya kwamba kuna mafundisho kwa vikundi kadhaa za watu:

1. **Wale wanapinga Israeli.** Kulingana na huu unabii wataharibiwa kwa wakati wake Mungu.
2. **Kwa waisraeli:** Naamini ya kwamba Mungu atajionyesha na kama amefanya kihistoria, Wakati Waisraeli wataelewa shauku ya kumwamini Mungu ajionyeshe nakuamini yeye.
3. **Kwa wakristo:** Tunastahili kumtegemea Yesu kabisa na Neno lake kama hii tu ndio usalama wetu katika ulimwengu unaoisha.

Unabii wasitini na mbili wa Biblia
Wakati Masihi atarudi hatakuwa sawa na vile alivyopaa.

Yohana alimuona Yesu katika maono kama vile imeandikwa katika Kitabu cha Ufunuo.

“Mimi ni Alfa na Omega,” asema Bwana Mungu, “Aliyeko, aliyekuwako na atakayekuja, Mwenyezi” Ufunuo 1:8).

“Ndipo nikageuka ili nione ni sauti ya nani iliyokuwa ikisema nami. Nami nilipogeuka, nikaona vinara saba vya taa vya dhahabu, katikati ya vile vinara vya taa, nikaona mtu kama Mwana wa Adamu, amevaa joho refu na mkanda wa dhahabu umefungwa kifuni mwake. Kichwa chake na nywele zake zilikuwa nyeupe kama sufu, nyeupe kama theluji, nayo macho yake yalikuwa kama mwali wa moto. Nyayo zake zilikuwa kama shaba iliyosuguliwa sana, kama vile imesafishwa katika tanuru ya moto, nayo sauti yake ilikuwa kama sauti ya maji mengi. Katika mkono wake wa kuume alishikilia nyota saba na kinywani mwake ulitoka upanga wenye makali kuwili. Uso wake kama jua kali linalong’aa kwa nguvu zake zote. Nilipomwona, nilianguka miguuni pake kama aliyekufa. Ndipo akaweka mkono wake wa kuume juu yangu; na kusema, “Usiogope, Mimi ni wa Kwanza na wa Mwisho. Mimi ni” (Ufunuo 1:12-17).

Wakati wa kwanza alikuja kama mwanadamu na bado alikuwa Mungu kusudi lake la kwanza kuja lilikuwa kuonyesha watu jinsi gani Mungu anawapenda na kudhihirisha utu wa Mungu kwa watu.

Tena alikuja ndio aweze kusulubishwa na kuadhibiwa kwa dhambi zetu ndio aturuhusu sisi kwenda mbinguni.

Mara ya kwanza alimshinda adui wake wa kiroho kwa kufa pale msalabani na kufufuka. Sasa shetani hana nguvu juu yake. Shetani bado ako na nguvu juu ya watu lakini si kwa watu waliomfanya Yesu kuwa Bwana.

Ikiwa umemfanya Yesu Bwana wako huna la kuogofya kwa vita zikujazo. Bwana atalinda wale walio wake. Hata ameweza kushinda vita! Ikiwa wewe ni Myahudi, msilamu, Hindu, Budhist ama unaabudu kwa dini zingine, ujumbe ni rahisi. hatudharau dini yako, ilhali, Yesu kuwa aliweza kushinda shetani pale msalabani kwa sababu mbili tu-

1. Kuwezesha wewe na Mungu kuwa na uhusiano halisi au dhabiti wa karibu kwa mmoja na mwingine.

2. Kupewa utabulisho mpya, mwanzo mpya wa maisha kukuzaa wewe katika kiumbe kipya juu ya ile shetani hana nguvu.

Yesu alifufuka na tena akarudi juu mbinguni.

Mara ya pili anakuja kuweka ufalme wake kwa ulimwengu mpya. Anarudi kama mfalme na mshindi. Wakati huu ataweka adui zake katika ziwa la moto, na wale wanao mwamini watatawala naye milele.

“Kisha nikaona mbingu imefunguka na hapo mbele yangu akiwepo farasi mweupe, ambaye Yeye aliyempanda huyo farasi alitwa Mwaminifu na wa

Kweli. Yeye ahukumu kwa haki na kupigana vita. Macho yake ni kama miali ya moto na juu ya kichwa Chake kuna taji nyingi. Alikuwa na jina lililoandikwa ambalo hakuna mtu ye yote anayelijua isipokuwa Yeye mwenyewe. Alikuwa amevaa vazi lililochovywa kwenye damu na Jina lake ni “Neno la Mungu.” Majeshi ya mbinguni walikuwa wakimfuata, wakiwa wamepanda farasi weupe, hali wamevaa mavazi ya kitani nzuri, nyeupe safi. Kinywani mwake mlitoka upanga mkali ambao kwa huo atayaangusha mataifa. Atayatawala kwa “fimbo yake ya utawala ya chuma.” Atalikanyaga shinikizo la mvinyo wa ghadhabu ya Mungu Mwenyezi. Kwenye vazi lake na paja lake liliandikwa jina hili: MFALME WA WAFALME NA BWANA WA MABWANA”(Ufunuo 9:11-16).

Shetani Atapupwa katika ziwa la moto.

“Naye Ibilisi aliyewadanganya akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti alipo yule mnyama na yule nabii wa uongo. Nao wakateswa huko mchana na usiku, milele na milele” (Ufunuo 20:10)

Ataleta mbingu mpya na ulimwengu mpya.

“Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya, maana mbingu za kwanza na nchi ya kwanza zimekwisha kupita, wala hapakuwepo na bahari tena”(Ufunuo 21:1).

Mungu atafanya mambo yote mapya na kuwafariji watu wake.

“Nami nikasikia sauti kubwa kutoka katika kile siti kha enzi ikisema, “Tazama, makao ya Mungu ni pamoja na wanadamu, naye atakaa pamoja nao. Yeye atakiwa Mungu wao nao watakuwa watu wake, naye Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao. Atafuta kila chozi, kutoka katika macho yao. Mauti haitakuwepo tena, wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu, kwa maana mambo ya kwanza yamekwisha kupita.”

Naye yule aliyeketi juu ya kile kiti cha enzi akasema, “Tazama, nayafanya mambo yote kuwa mapya.” Pia akasema, “Andika haya, maana maneno haya ni ya kuaminika tena ni kweli.” Akaniambia, “Imekwisha kuwa. Mimi ni Alfa na Omega, Mwanzo na Mwisho. Yeye aonaye kiu nitampa kunywa kutoka katika chemchemi ya maji ya uzima bila gharama yo yote. Yeye atakayeshinda atayarithi haya yote, Nami nitakuwa Mungu wake, naye atakuwa mwanangu. Lakini waoga, wasioamini, wachafu, wauaji, wazinzi, wachawi, waabudu sanamu, pamoja na waongo wote, mahali pao ni katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti. Hii ndiyo mauti ya pili.” (Ufunuo 21:3-8).

Tunaishi mbinguni na Masihi, Mfalme milele. Masihi mfalme ni Mungu.

“Kisha yule malaika akanionyesha mto wa maji ya uzima, maangavu kama kioo yakitiririka kutoka kwenye kile kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo, kupitia katikati ya barabara kuu ya huo mji. Kwenye kila upande wa huo mto kulikuwa na mti wa uzima utoao matunda ya aina kumi na mbili, ukizaa matunda yake kila mwezi. Nayo majani ya mti huo ni kwa ajili ya uponyaji wa mataifa. Katika mji huo hakutakuwa tena na kitu cho chote kilicholaaniwa, bali kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo kitakuwamo humo na watumishi wake watamtumikia, nao watamwona uso Wake na Jina lake litakuwa kwenye vipaji vya nyuso zao. Usiku hautakuwako tena, wala hawatahitaji mwanga wa taa au wa jua, kwa maana Bwana Mungu atakuwa nuru yao, nao watatawala milele na milele” (Ufunuo 22:1-5).

Reproduction, resale or internet posting prohibited

Sehemu ya 9 - Hitimisho na Maombi

Tulianzia hadithi hii kwa fumbo.

Luka 19:12 inasema, “Hivyo akawaambia: “Mtu mmoja mwenye cheo kikubwa, alisafiri kwenda nchi ya mbali ili akapokee madaraka ya kuwa mfalme, kisha arudi.”

Mfalme akawapa watumishi wake vitu za kutumia ili kujenga Ufalme Wake.

Tazama vile watu wengine walisema kwa huyu mfalme katika Luka 19:14-17, 27

14 “Lakini raia wa nchi yake walimchukia wakapeleka ujumbe na kusema, ‘Hatutaki huyu mtu awe mfalme wetu.’

15 “Hata hivyo alirudi akiwa amekwisha kupokea mamalaka ya ufalme, akawaita wale watumishi wake aliokuwa amewaachia fedha, ili afahamu ni faida kiasi gani kila mmoja wao aliyopata kwa kufanya biashiara.

16 “Wa kwanza akaja na kusema, ‘Bwana, kutokana na fedha uliyoniachia nimepata faida mara kumi zaidi.’

17 “Yule bwana akamjibu, ‘Umefanya vizuri watumishi mwema! Kwa sababu umekuwa mwaminifu katika wajibu mdogo sana, nakupa mamlaka juu ya miji kumi. (Huyu mfalme akapokea dhawabu yake).

Watu wengine hawa kutaka kuungaana na huu ufalme kwa sababu walitaka kuishi maisha yao wenyewe na hawakutaka kuwa chini ya utawala wa mfalme. Huwezi kuwa wa sehemu ya ufalme bila kunyenyekea kwa mfalme!

27” lakini wale adui zangu ambao hawakutaka mimi niwe mfalme juu yao, waleteni hapa mkawaue mbele yangu.’ ”

Unavyosoma haya inawezekana kwamba mengine ama yote ya hawa ni mapya kwako wewe. Ikiwa wewe ni Muyahudi unaweza jua Mungu ako na agano la kipekee kwako. Kumwamini Yesu huleta ukamilisho wa hii agano katika maisha ya Muyahudi.

Ikiwa wewe ni msilamu ama waimani ingine, kuelewa ya kwamba Mungu muumba anampa Mungu Yule anataka uhusiano wa kipekee na anaweza badilisha maisha yako.

Kulinganishwa kwa maandiko imepeanwa hapa na ingine itahalalishwa ufunuo wa kuzama kupitia kutimizwa kwa unabii bila mabishi yeyote. Ie tu jambo Mungu huhitaji ni moyo uliyofunguka na “sifa njema”. Yeye si mtu mgumu wa kufanya kazi.

“Atukuzwe Mungu juu mbinguni na duniani iwe amani kwa watu aliowaridhia.” (luka2:14).

Kuwa mwema ufupi humaanisha ya kwamba unataka ukweli kuhusu Mungu unataka Yeye ajidhihirishe kwako. Mungu mwenye anajua moyo wako na kukuonyesa kibali chake kwa sababu ya “utu” wema atajionyesha kwako. Hufai kuamini utamaduni na uhusiano wa desturi. Desturi siya kuaminiwa kama njia ya ukweli. Wamesababisha watu kumkosa Mungu. Vile imeonyeshwa hapa ni ukweli usiyo na mabishano iliyo na uhakika wa Neno lake Mungu.

Kunayo mawazo mengi tofauti katika ulimwengu kuhusu ikiwa lini jinsi Yesu anaweza kuja au akose kuja duniani siku moja. Hata Wakristo wengi hawakubali maelezo zaidi. Ilhali jambo moja la ukweli, hivyo basi kutakuwa na hukumu kwa kila mtu anaye ishi ulimwenguni au duniani.

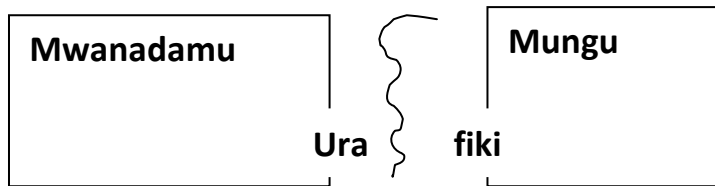
Siku ya hukumu itakuwa wakati Yesu atakayorudi. Ilhali, ikiwa ni siku ndio utakufa basi itakuwa siku yako ya hukumu!

Neno hilo husema ya kwamba mapenzi ya Mungu siyo uangamie daima. Mungu alitoa usalama wa milele na kilele cha safari. Yesu alilipa ada tosha kwa wokovu kwa kufa kwa dhambi, kwa niamba yetu. Kurasa ifuatayo itakueleza jinsi ya kuomba na kupokea vipawa vya uzima wa milele.

Reproduction, resale or internet posting prohibited

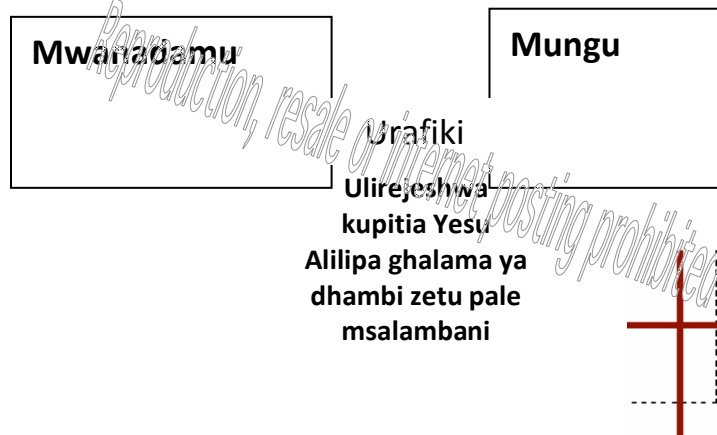
Maombi

Sisi zote huanza kwa kutengana naye Mungu.

Ikiwa wewe huna ukweli kuhusu haya mambo, hii ndio jinsi ya kuomba. Eeh Mungu mimi natafuta. Nataka ukweli kuhusu wewe ni nani na kuhusu mambo ya kiroho na mfalme, Masihi. Nataka wewe ujidhihirishe wewe mwenyewe kwangu. Nataka uniambie jina lako. Nataka hii iwe jambo la kibinafsi, si jambo la kitabu ama mwanadamu.” Sasa mwaga moyo wako kwake Mungu, na umwambie yeye jinsi unajihisi kwa kweli. Taja ,kutoamini kwako hofu na mengineo.

Ikiwa unataka kuomba ilikupokea mfalme, Masihi na msamaha wa dhambi zako, unaweza fanya hivyo sasa. Eeh Mungu naamini ya kwamba ulimtuma Yesu kama mfalme, Masihi liliachukua maisha yangu ya uzee, nataka kupokea maisha yake. Naamini ya kwamba Yesu aliweza kumwaga damu yake kwa ajili yangu. Naamini ya kwamba wakati alikufa. Alichukuwa maisha yangu ya uzee na adhabu aliyoenenda haye. Naamini ya kwamba aliweza kufufuka kutokana na kifo kunipa mimi maisha yake. Nakubali haya kwa kufanya, Yesu mkubwa wangu, Mungu wangu. Nampa Yesu maisha awezekutawala sasa hivi.”

Mabadilisho Makuu

Yoyote Masihi aliweza kutesa pale msalabani ni kwa ajili yako! Kuna badilisho kuu imetegenezwa wewe. Alichukuwa laana zako zote mbegu zote baya ya kwamba wewe ama baba zako walizozipanda. Na sasa unahitaji kupata matokeo mabaya, matunda yaliyo mbegu baya. Ilhali; kwa neema, Yesu kwa uhuru ameshakupa Baraka zote, zile pekee anazihitaji.

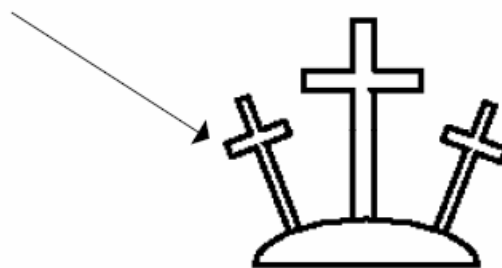

Msalaba wake Yesu ama agano la damu ilitupa sisi Baraka zote za Mungu na zikampa Yesu laana na dhambi za mwanadamu.

(Isaya 53:4-6) inasema, “Usiogope, wewe hutaabika. Usiogope aibu, wewe. Utasahau aibu ya ujana wako wala hutakumbuka tena mashutumu ya ujane wako. Kwa maana Muumba wako ndiye mume wako, BWANA Mwenye Nguvu ndilo jina lake, Yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli ni Mkombozi wako, Yeye anaitwa Mungu wa dunia yote. BWANA atakuita urudi kana kwamba ulikuwa mke aliyeachwa na kuhuzunishwa rohoni, kama mke aliyeolewa bado angali kijana na kukataliwa,” asema Mungu wako”

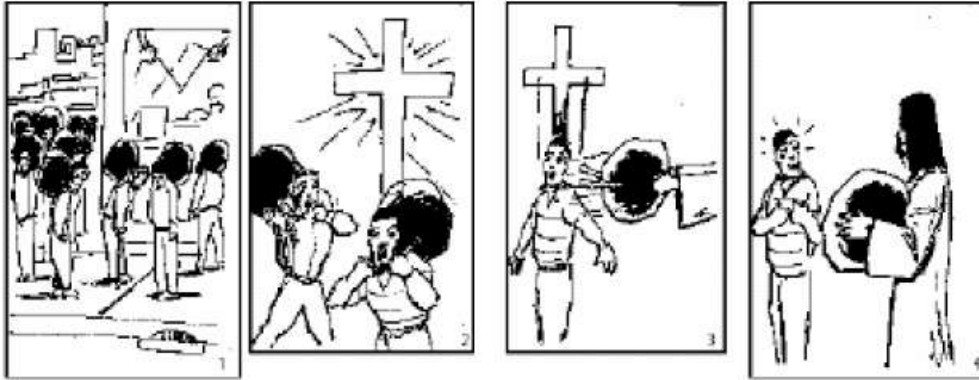

Hadithi kuhusu Baraba. Mathayo 27:16 inasema ya kwamba Baraba alikuwa mfungwa mowvu. Kabisa kulikuwa na msalaba tatu pale Goligotha. Wale walikuwa kuwa upande wakiwa wezi. Na katikati ilikuwa imetayarishiwa nani, Yesu? Herana ilikuwa imetayarishiwa Baraba. Yesu akachukuwa nafasi Yake. Isaya 53 inasema ya kwamba Yesu alichukuwa nafasi Yetu.

Orodha hii ina husu mambo kadhaa Yesu aliyoyabadilisha ili tufurahiye.

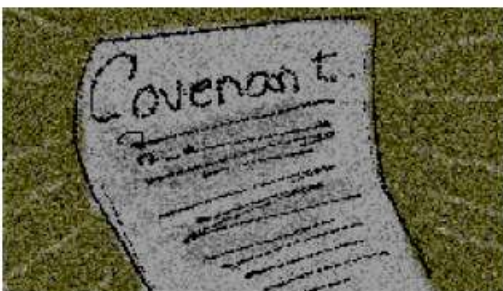
1. Yesu **aliadhibiwa** ndio tuweze kupata **msamaha**. (Isaya 53:4-5, Waefeso 4:32, Wakolosai 2:13).

2. Yesu **alijeruhiwa** ndio tuweze **kuponywa** (Isaya 53:4-5, Mathayo 8:16-17, I Petro 2:24).

3. Yesu **alifanywa mtenda dhambi** na dhambi zetu ndio tukaweze kufanywa wenye haki kwa haki yake (Isaya 53:10, 2 Wakorintho 5:21). **Haki** humanisha kusimama vizuri naye Mungu (Warumi 6:23, Warumi 4:6, Warumi 10:10)

4. Yesu alikufa **kifo chetu** ndio tuweze kugawa **uhai** wake. Malipo ya dhambi ni kifo (Warumi 6:23, Waebrania 2:9, Yohana 8:52).

5. Yesu alifanywa laana ndio tuweze kupokea **Baraka** (Wagalatia 3:13-14, Kumbukumbu 21:22-23, Kumbukumbu 28:1-3).

Baadhi ya Laana:

Kuharibika akili na hali ya hisia.

Ugonjwa usio na tiba na uliyo zidi - na magonjwa ya kuridhi.

Kutoka kwa miaba na shinda za wanawake.

Ndoa kuvunjika na shinda za familia – hasa kuolewa na mtu asiye yeye.

Kukubana na shinda za kifedha, wakati uchumi wako uko sawa.

Ajali usio tarajia.

Kujitoa uhai au kifo cha kawaida.

Uvutaji wa dawa za kulevia kupindukia.

Kutotii sheria.

Kujihusisha na tendo la ngono lisilo halali.

Kudhamini nguvu za msalaba kuta kukomboa kutoka kwa laana hizi. Kuwa tayari!

6. Alivumilia **ufukara** wetu ndio tuweze kugawa **utele** wake (2 Wakorintho 8:9 na 9:8).

Kutosheka ni kutosha; kuwa na vitu vya kutosha ni Baraka ya kubariki wengine. Yesu alikuwa na njaa, kiu, ushi nalikuwa anahitaji msalaba.

7. Yesu alichukuwa **aibu** yetu ilitugawe **utukufu** wake (Mathayo 27:35-36).

Waebrania 2:10 inasema kwamba Yesu alileta wana wengi katika utukufu (hana haya).

Tunaweza pokea Roho mtakatifu kwa wingi. Roho mtakatifu hungadamiza aibu.

Dhambi za kimapenzi huleta aibu.

Sisi hupata akili za utumwa kupitia aibu.

Sisi hupata shinda za kinafsi kupitia aibu.

8. Yesu alivumilia **kukataliwa** kwetu ndio tuweze kupata **kukubalika** kwake na Baba (Mathayo 27:45-51). Baba aliuficha uso wake kwa Yesu na akamkataa kwa ajili yetu. Waefeso 1:6 inasema tulikubaliwa naye Baba.

Watu wana njaa ya kutaka wakubalike, wahisi kwamba wanastahili, hivi kwamba kama wanahusu mtu. Ni Yesu anaweza patiana hii. Kanisa lake ni pahali pa kujihisi unastahili.

Watoto wanahitaji kukubalika na baba yao.

Upendo ni lazima uenezwe wazi.

Taraka huleta kukataliwa (Isaya 54:6).

Yesu alikufa kwa moyo uliyovunjika.

“Karibishaneni ninyi kwa ninyi kama Kristo alivyowakaribisha ninyi ili kumletea Mungu utukufu” (Warumi 15:7). Mungu hakutukubali sisi kwa hali yetu ya dhambi (Waefeso 1:3-6).

9. Yesu aliweza **kutenganishwa na Baba**, kwa kifo ndio tuweze. Kufurahia kwa **uwepo wa Mungu** milele. 9Mathayo 27:46, Isaya 53:8, Waebrania 10:21-22, Yuda 24, Wakolosai 1:27, Waefeso 3:16-20).

Mahitaji yetu ya usalama wa hisia umetosheshwa.

Wingi wa Roho mtakatifu akatayari kutupasi uwepo wake Mungu (Matendo 1:8)

10. Utu wetu mpya (utu wetu wa dhambi) uliwekwa kwa dhambi kwa yeye ndio ule mtu. Mpya (utu wa Kristo) uweze kuja na kuwa na uhai ndani yetu. (Warumi 6:6, Wagalatia 2:20).

Msamaha wa dhambi ni mkuu, lakini kuachana na mtu anaye dhambi ni kuu.

11. Yesu alipitia **huzuni** yetu, na kuchukuwa **kilio** chetu ndio tupate furaha na (Isaya 53, Isaya 35:10, Isaya 51:11).

Kifo cha mpendwa kupotea kwa aina Fulani haribifu lililo kado, kustuka kwa ajabu, huzu hii inweza sababisha kutokuwa na tumaini kwa maisha yako na hata kujaribu kujiua. Roho mtakatifu ataleta furaha kwetu.

12. Yesu alifuata **sheria** kwa ajili yetu ilituweze kuishi kwa **neema** (Warumi 7:6 na 8:1-4, Waefeso 2:8-9, Wagalatia 3:1-3).

Kushi kwa sheria nikuinua nguvu za kimwili (1 Wakorintho 15:56). Inaleta kuvujika, kutofaulu, tabia baya, kurudi nyuma kiroho,

13. Yesu **aliadhibiwa** ilitufurahiye na tuwe na **amani** (Isaya 53:5, Wafilipi 4:7).

14. Yesu alikuwa **hajakamilika** lituweze **kukamilika**. Aliuzwa kwa bei ya mtumwa (Mathayo 26:15, I Petro 1:18-19). Bei Mungu kwa ajili yetu ilitufanya wakamilifu.

15. Yesu **alikatwa** na ulimwengu, ilituweze **kukombolewa** kwa ulimwengu, na maovu ya hivi majuzi (Wagalatia 1:4 na 6:14). Ulimwengu umesulubishwa kwetu na sisi tumesulubisha ulimwengu.

16. **Maovu yalishindwa**. Kuteseka kwa Yesu na **kushindwa** na maovu ili tuweze **tufurahie ushindi juu ya maovu**.

Msalaba ulikuwa kamili. Kuchukuwa vifaa vya shetani na kumshinda na kila maovu yalikuwemo. Hata maovu yale yanaonekana kama yana kuja kwako. Haijalishi kile kinakusubua, lazima ingeuke iwe Baraka. Wakolosai 2:14-15 inasema, “akiisha kuifuta ile hati yenye mashtaka yaliyokuwa yanatukabili pamoja na amri zake, aliiondoa isiwepo tena, akiigongomea kwenye msalaba Wake. Mungu akiisha kuzivua enzi na mamlaka, alizifanya kuwa kitu cha fedheha hadharani kwa kuziburuta kwa ujasiri, akizishangilia katika msalaba wa Kristo.” Ona Marko 16:15 na Warumi 6:9.

Reproduction, resale or internet posting prohibited